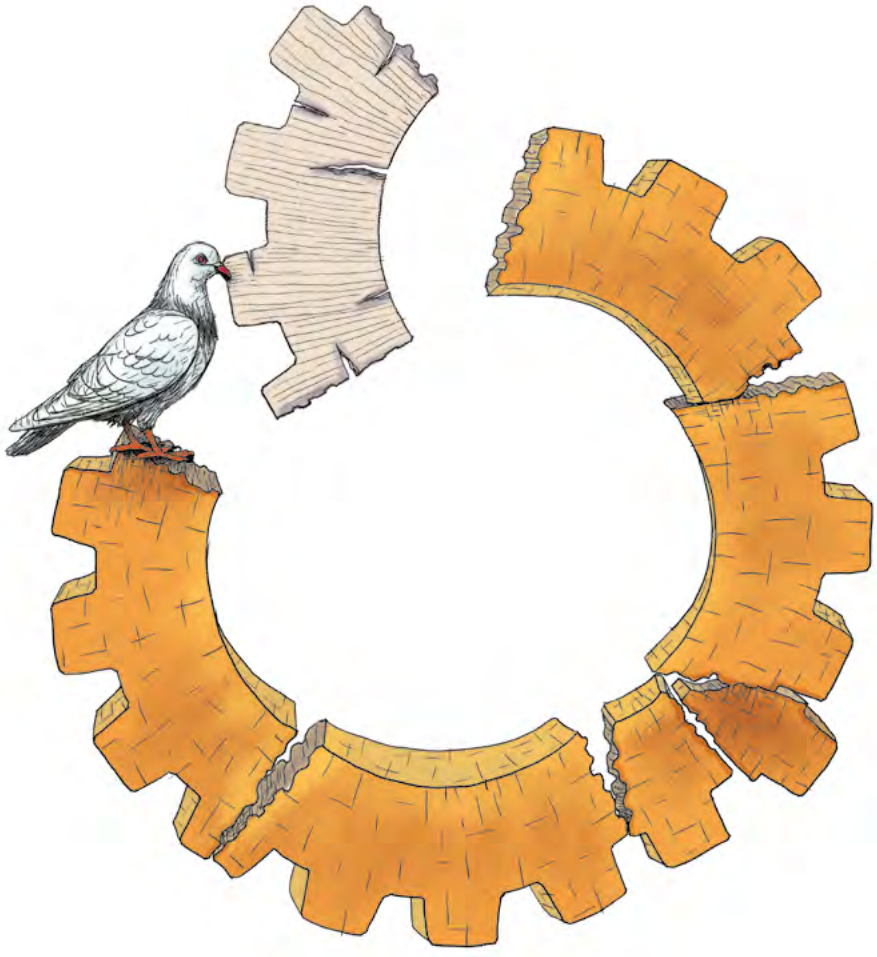
معدن و فولاد
MINING & STEEL
پیام آوران
PayamAvaran

۱۰۵
سال هشتم
ماهنامه خبری ـ صنعتی ـ پژوهشی
خرداد ماه ۱۴۰۵
قیمت: ۳۵۰،۰۰۰ تومان

- تولید بر مدار ناکارآمدی
- امید بهبود در زیرساخت‌های تجاری
- سه پیش‌نیاز جذب سرمایه به اقتصاد ایران
- آیا «توافق» به رشد و توسعه پتانسیل‌های معدنی منتج می‌شود؟

بیم و امید صلح برای صنعت

افتخارات ۱۴۰۴

شرکت فولاد هرمزگان

HORMOZGAN STEEL COMPANY

کسب تندیس صادرکننده نمونه کشوری در بیست و نهمین دوره آیین روز ملی صادرات

کسب لوح و تندیس واحد نمونه استانی از همایش تجلیل از صنعتگران و معدنکاران نمونه استان هرمزگان

کسب تندیس ششمین جشنواره ملی حاتم

کسب تندیس و لوح تقدیر پنجمین اجلاس و نخستین دوره جایزه روز جهانی روابط عمومی

دریافت سه لوح تقدیر از چهاردهمین جشنواره ملی بهره‌وری

دریافت لوح تقدیر و تندیس واحد صنعتی برتر جشنواره پژوهش استان هرمزگان

کسب تندیس سیمین جایزه ملی تعالی سازمانی

دریافت نشان مدیر ارشد ارتباط گستر در بیست و یکمین دوره سمپوزیوم بین‌المللی روابط عمومی

دریافت نشان حامی مدرسه‌سازی در گردهمایی تقدیر از مجموعه‌های اقتصادی پیشگام در امر مدرسه‌سازی

امنیت ملی و وحدت ملی در سایه امنیت و اقتصاد مقاوم

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر

بزرگترین عرضه کننده آهن اسفنجی کشور

THE BIGGEST DRI SUPPLIER IN IRAN

پای کار ایرانیم

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر

GOLGOHAR IRON & STEEL DEVELOPMENT CO.

روابط عمومی و امور بین الملل

دهمین نمایشگاه بین المللی معدن صنایع معدنی ماشین آلات راه سازی و تجهیزات وابسته کرمان

زمان برگزاری:

۲۶ تا ۲۹ مردادماه ۱۴۰۵

ساعت ۱۷ الی ۲۲

KIMEX 10

Kerman 2026

17-20 AUGUST

Kerman International Exhibition Of Mine Mining, Mining Industries Mineral Processing and Related Equipment

شرکت نمایشگاه های بین المللی جنوب شرق

جمهوری اسلامی ایران
وزارت صمت و تجارت
سازمان صمت و تجارت استانی کرمان

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر
GOLGOHAR IRON & STEEL DEVELOPMENT CO.

MIP
تجهیز صنعت هزاره

رستاک
ماشین معدنی
Rastak Mining Machine Co.
www.rastak.info

ARATTA
شرکت نمایشگاهی توسعه تجارت اَرَت

جهت ثبت نام و رزرو غرفه با شماره

زیر تماس حاصل فرمایید

۰۳۴-۹۱۰۱۵۹۱۰

۰۹۳۵۵۲۵۰۰۰۵

۰۹۱۳۸۴۰۱۶۲۱

مجری: شرکت نمایشگاهی توسعه تجارت اَرَتَ

دارنده گرید طلایی در برگزاری نمایشگاه از سازمان صمت استان کرمان

ARATTAEXPO.IR

صمت | معدن نامه | پرداز | تجارت شرقی | ME-METALS | معدن و فولاد MINING & STEEL | روزگار معدن | تیتر کوتاه | تجارت معدن و فولاد

www.goharzamin.com

goharzamin.co

گهرزمین، گوهر ایران زمین

Goharzamin the Jewel of Iran

GOHARZAMIN

IRAN IS STRONG

TODAY'S INVESTMENT
a powerful industrial Iran tomorrow

سرمایه گذاری امروز
ایران صنعتی قدرتمند فردا

شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین (سهامی عام)
Goharzamin Mining and Industrial Company
روابط عمومی و امور بین الملل

بر مدار حرکت توسعه...

فرصت متمایز سرمایه گذاری
در شهرک صنعتی منطقه گل گهر

- بزرگترین شهرک صنعتی غیر دولتی و تخصصی فولاد ایران
- دارای بزرگترین پست برق در بین شهرک های صنعتی ایران
- تامین آب از خط انتقال خلیج فارس به میزان ۲۰۰ لیتر بر ثانیه
- تامین گاز از خط اختصاصی منطقه گل گهر به میزان ۱۲۵ هزار متر مکعب بر ساعت

شرکت توسعه عمران و مدیریت منطقه گل گهر

WWW.GEG.IR

GOLGOHAR
MINING & INDUSTRIAL COMPANY

شرکت فولاد غدیر نی ریز

روابط عمومی و امور بین الملل

شرکت فولاد غدیر نی ریز

حرکت پرشتاب به سوی آینده ای روشن

تولید سالانه

- ۸۰۰ هزار تن آهن اسفنجی
- ۱ میلیون تن شمش فولادی
- **و در آینده نزدیک؛ ۲.۵ میلیون تن گندله**

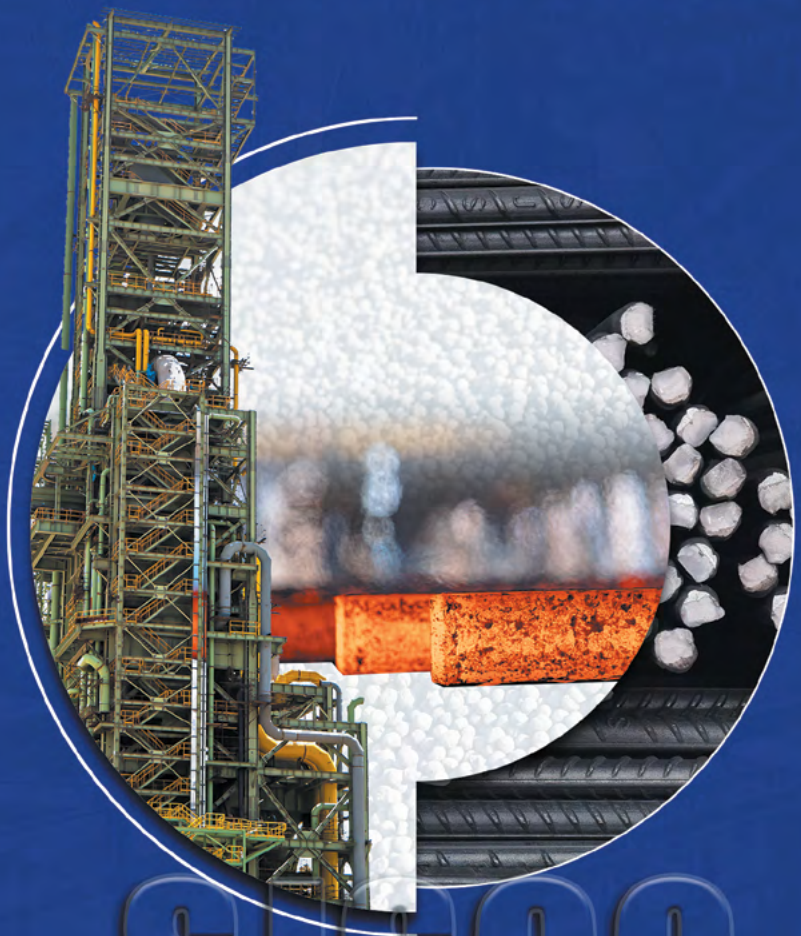
WWW.NGHSCO.COM

INFO@NGHSCO.IR

بزرگترین تولیدکننده شمش فولادی
و میلگرد در جنوب شرق کشور

Sirjan Jahan Steel Company

SJSCO

سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده شیراز
جنب شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

03441423625 | 03431257600

www.sjsco.ir | sjscoir

شرکت جهان فولاد سیرجان (سهامی عام)
Sirjan Jahan Steel Company

ایمپاسکو
سکان‌دار
زنجیره معدنکاری

موفق در حوزه‌های
پژوهش و اکتشاف
استخراج و فراوری مواد معدنی

IMPASCO

شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران

Iran Mineral Production and Supply company

آدرس: خیابان ولیعصر(عج)، ضلع شمالی میدان ولیعصر(عج)،
نبش کوچه ملایی، پلاک ۱۷۱۳، برج جنوبی

تلفن: ۸۸۹۱۲۵۹۳-۰۲۱ / نمابر: ۸۸۸۰۶۷۵۸-۰۲۱

وب سایت: www.impasco.gov.ir / ایمیل: info@impasco.gov.ir

IRAN ALUMINA CO

www.IRANALUMINA.ir
info@iranalumina.ir

شرکت آلومینای ایران

پیشرو در تولید آلومینا

کاتالوگ

CATALOG

خراسان شمالی ، جاجرم
کیلومتر ۷ جاده سنخواست
کد پستی : ۹۴۴۱۷۵۶۴۱۴

+۹۸۵۸۳۲۲۷۳۰۸۱-۵

فرصت های سرمایه گذاری در شهرک صنعتی تخصصی گل گهر

GOLGOHAR REGION DEVELOPMENT CONSTRUCTION AND MANAGEMENT COMPANY

- بزرگترین شهرک صنعتی غیر دولتی و تخصصی فولاد ایران
- دارای بزرگترین پست برق اختصاصی در بین شهرک های صنعتی ایران با ظرفیت 200MVA
- تامین آب از خط انتقال آب خلیج فارس با ظرفیت ۶۲۵ مترمکعب بر ساعت
- تامین پایدار از خط گاز اختصاصی منطقه گل گهر با ظرفیت ۱۲۵۰۰۰ مترمکعب بر ساعت

شرکت توسعه عمران و مدیریت منطقه گل گهر

عملکرد درخشان
شرکت جهان فولاد سیرجان

در ۸ ماهه نخست سال ۱۴۰۴

حجم کل تولیدات	۲,۹۲۶,۹۷۷ تن	جهش ۵۴ درصدی
تولید آهن اسفنجی	۱,۹۶۶,۲۵۱ تن	جهش ۱۰۴ درصدی
تولید شمش فولادی	۶۶۴,۹۸۷ تن	رشد ۱۱/۵ درصدی
حجم کل فروش	۱,۳۸۹,۴۹۵ تن	جهش ۵۷ درصدی
درآمد فروش	۳۲,۰۷۶ میلیارد تومان	جهش ۸۲ درصدی

عملکرد آبان ۱۴۰۴

حجم کل تولیدات	۳۹۹,۶۲۲ تن	جهش ۸۳ درصدی
حجم فروش محصولات	۲۴۵,۲۷۱ تن	جهش ۱۴۰ درصدی
درآمد فروش	۵,۸۰۹ میلیارد تومان	جهش ۱۷۹ درصدی

SJSCO

WWW.SJSCO.IR

شرکت جهان فولاد سیرجان (سهامی عام)

Sirjan Jahan Steel Company(SJSCO)

به نام خدا

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: آنیتا امیرتیموری

سردبیر: علی امیرتیموری (بردیا)

مدیر بازرگانی: مهتاب میرزاحسینی ۰۹۱۳۸۴۰۱۶۲۱

طراح جلد: مهران حق‌شناس

ارتباط با ما

نشانی دفتر مرکزی:تهران

شماره تماس دفتر تهران: ۰۲۱۹۱۳۰۵۹۱۰

نشانی دفتر کرمان:کرمان، بلوار جهاد، کوچه ۴۳

طبقه فوقانی بانک پارسیان

کدپستی کرمان: ۷۶۱۹۸۵۵۱۵۲

تلفن دفتر کرمان: ۰۳۴۹۱۰۱۵۹۱۰

چاپ و صحافی: مهدوی کرمان

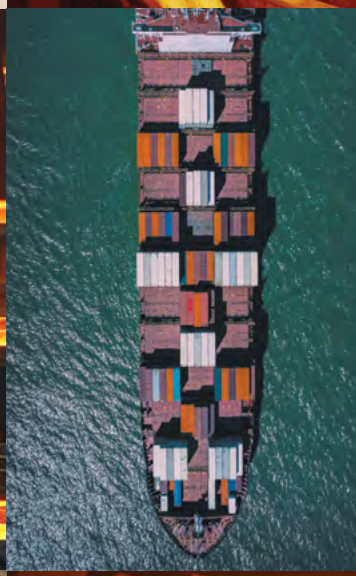
راه‌های ارتباطی ماهنامه پیام‌آوران معدن و فولاد

کانال تلگرام: @miningandsteel

وب‌سایت: Http://miningandsteel.com

پست الکترونیکی: miningandsteel1404@gmail.com

فهرست

سرمقاله

صلح؛ فرصتی برای احیای اقتصاد و توسعه معدن ۱۶

روایت تولید

۳پیش‌نیاز جذب سرمایه به اقتصاد ایران..... ۱۸

امید بهبود در زیرساخت‌های تجاری ۲۰

آیا توافق به رشد و توسعه پتانسیل‌های معدنی منتج می‌شود؟..... ۲۲

معادن زیر تیغ چالش‌های سیاستی ۲۴

تولید بر مدار ناکارآمدی ۲۶

کارنامه

حفظ حداکثری ظرفیت تولید تکمیل پروژه‌های راهبردی..... ۲۸

صعود درخشان «هرمز» در سال چالش‌های انرژی ۲۹

گل‌گهر چگونه مدل‌های تعالی را به سود صنعتی تبدیل کرد ۳۰

مسیر سبز مس ایران برای تامین پایدار انرژی ۳۲

۹۴۰ هزار تن تولید فراتر از ظرفیت اسمی در سرچشمه ۳۳

آغاز فرایند توانمندسازی رابطین HSE در مس سرچشمه ۳۳

توسعه اقتصاد، تجارت و صنعت ایران در دوران پسا جنگ ۳۴

ارتقای بهره‌وری در زغال‌سنگ البرز مرکزی ۳۶

صنعت در کنار محیط زیست ۳۷

بازگشت به فرآیند تولید از دل بحران با اتکا به تاب‌آوری ۳۸

درخشش گهرزمین در جایزه ملی تعالی نگهداشت ۴۰

تندیس بلورین با امتیازبالای ۵۰۰ برای توسعه آهن و فولاد ۴۱

از دست رفتن جایگاه ایران در فولادسازی دنیا ۴۲

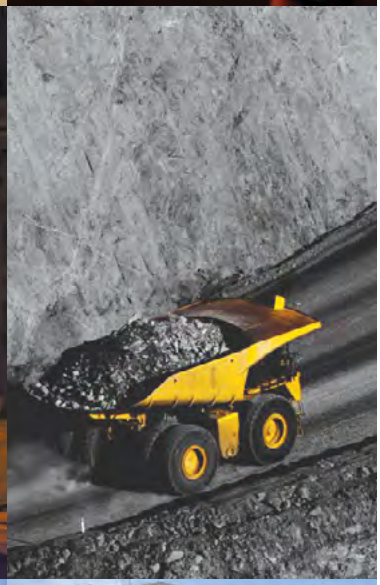
صعود مس به زیان واحدهای ذوب شد؟..... ۴۴

لیتیوم در پیچ اصلاح ۴۶

زغال‌سنگ برنده بحران انرژی ۴۸

نبض اقتصادانرژی دردستان چین ۵۰

صلح؛ فرصتی برای احیای اقتصاد و توسعه معدن

بردیا امیر تیموری
سردبیر

اقتصاد ایران در سال‌های اخیر تحت فشار همزمان تحریم‌های گسترده، محدودیت‌های تجاری، کاهش سرمایه‌گذاری و انزوای اقتصادی، بخش قابل توجهی از ظرفیت‌های رشد خود را از دست داده است. کوچک شدن اقتصاد، افت تولید، کاهش صادرات، محدودیت دسترسی به فناوری و منابع مالی بین‌المللی و افزایش هزینه‌های مبادلات، تنها بخشی از پیامدهای این شرایط بوده است. در چنین فضایی، وقوع دو جنگ طی یک سال گذشته و به دنبال آن حدود یک‌صد روز محاصره دریایی، فشار مضاعفی بر اقتصاد کشور وارد کرد و بسیاری از بنگاه‌های تولیدی و تجاری را تا مرز توقف فعالیت و ورشکستگی پیش برد.

امروز اما اعلام رسمی پایان جنگ، رفع محاصره دریایی و آغاز دوره‌ای شصت روزه برای مذاکرات صلح، روزنه‌ای از امید را پیش روی اقتصاد کشور گشوده است. اگر این مذاکرات به توافقی پایدار، شفاف و قابل اتکا منجر شود، می‌توان انتظار داشت که زمینه برای کاهش یا رفع تحریم‌ها، عادی‌سازی روابط اقتصادی با جهان و بازگشت تدریجی سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی فراهم شود. بدون تردید این تحول می‌تواند نقطه عطفی در اقتصاد ایران باشد، اما تنها در صورتی که سیاستگذاران از این فرصت تاریخی به درستی بهره بگیرند.

تجربه سال‌های پس از برجام نشان داد که صرف رفع بخشی از تحریم‌ها، تضمینی برای جهش اقتصادی نیست. اگرچه در آن مقطع برخی محدودیت‌های بین‌المللی کاهش یافت، اما بخش معدن و صنایع معدنی نتوانست آن‌گونه که انتظار می‌رفت از فرصت ایجادشده بهره‌مند شود. پیچیدگی‌های اداری، ناپایداری قوانین، نبود امنیت کافی برای سرمایه‌گذاری، دشواری نقل و انتقالات مالی، محدودیت‌های زیرساختی و تغییرات مکرر سیاست‌های اقتصادی، موجب شد بسیاری از سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی از حضور جدی در پروژه‌های بزرگ معدنی و صنعتی صرف‌نظر کنند.

اکنون نیز اگرچه رفع تحریم‌ها می‌تواند هزینه‌های تولید، صادرات و تامین تجهیزات را کاهش دهد، اما موفقیت این مسیر بیش از هر چیز به اصلاحات داخلی وابسته است. کاهش بروکراسی فرساینده، مبارزه عملی با فساد، افزایش شفافیت اقتصادی، تضمین حقوق سرمایه‌گذاران، ثبات مقررات و ایجاد فضای رقابتی، پیش‌شرط‌های اساسی جذب سرمایه و توسعه پایدار هستند. بدون اصلاح این زیرساخت‌های مدیریتی، حتی بهترین توافق‌های سیاسی نیز نمی‌توانند آثار بلندمدت و ماندگاری بر اقتصاد کشور بر جای بگذارند.

بخش معدن و صنایع معدنی می‌تواند یکی از نخستین و مهم‌ترین برندگان دوران پساتحریم باشد. ایران با برخورداری از ذخایر عظیم معدنی، انرژی نسبتا ارزان، نیروی انسانی متخصص و موقعیت ژئوپلیتیکی ممتاز، ظرفیت آن را دارد که به یکی از قطب‌های تولید مواد معدنی، فولاد، مس و سایر صنایع پایه در منطقه تبدیل شود. با این حال تحقق این هدف مستلزم تدوین یک نقشه راه روشن برای توسعه صنعتی است؛ نقشه‌ای که بر مزیت‌های رقابتی کشور، توسعه زنجیره ارزش، افزایش بهره‌وری، نوسازی فناوری و حضور مؤثر در بازارهای جهانی استوار باشد.

در کنار جذب سرمایه‌گذاری خارجی، نباید از ظرفیت‌های بخش خصوصی داخلی نیز غافل شد. فعالان اقتصادی در سال‌های دشوار تحریم نشان داده‌اند که با وجود همه محدودیت‌ها، توان حفظ چرخه تولید را دارند. امروز بیش از هر زمان دیگری لازم است دولت با اعتماد به بخش خصوصی، نقش خود را از تصدی‌گری به سیاستگذاری و تسهیل‌گری تغییر دهد و زمینه را برای مشارکت واقعی سرمایه‌گذاران فراهم کند.

صلح، اگرچه پایان یک بحران است، اما آغاز توسعه نیست؛ توسعه از نقطه‌ای آغاز می‌شود که اصلاحات ساختاری، عقلانیت اقتصادی و اعتماد متقابل میان دولت، بخش خصوصی و جامعه شکل بگیرد. فرصت پیش‌رو شاید یکی از مهم‌ترین فرصت‌های اقتصادی دهه‌های اخیر باشد؛ فرصتی که اگر با تصمیمات درست همراه شود، می‌تواند اقتصاد ایران را به مسیر رشد پایدار بازگرداند و جایگاه شایسته بخش معدن و صنایع معدنی را در اقتصاد ملی و بازارهای جهانی تثبیت کند.

روایت تولید

امید بهبود در زیرساخت‌های تجاری

محسن اسفندیار

فعال بخش تجارت

تولید بر مدار ناکارآمدی

آریا صادق نیت حقیقی

فعال صنعت آلومینیوم

آیا توافق به توسعه معدنی منتج می‌شود؟

سعید عسگرزاده

فعال بخش معدن

معادن زیر تیغ چالش‌های سیاستی

سعید صمدی

فعال بخش معدن

تنش‌زدایی، تضمین امنیت سرمایه و شفافیت مالی ۳ پیش‌نیاز جذب سرمایه به اقتصاد ایران

اقتصاد کشور متاثر از سال‌ها تحریم و انزوای اجباری روز به روز کوچک شده است؛ در چنین شرایطی تحمیل دو جنگ طی یک سال اخیر و پس از آن یک دوره تقریبا ۱۰۰ روزه محاصره دریایی، استمرار تولید و تجارت را در کشور به مراتب دشوارتر از گذشته کرد به‌نحوی که بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی در مرز ورشکستگی و توقف فعالیت قرار گرفتند. در چنین شرایطی حصول توافقی برای اعلام رسمی پایان جنگ و محاصره دریایی و تعیین فرصتی ۶۰ روزه برای مذاکرات صلح امیدهای جدیدی را برای رفع کامل تحریم، عادی شدن روابط سیاسی و اقتصادی ایران با دنیا به وجود آورد. فعالان بخش‌های مختلف تولیدی و تجاری امیدوارند با حصول توافق سیاسی شفاف و قطعی زمینه بازگشت کشور به مسیر رشد و توسعه فراهم شود، هرچند تاکید دارند که این مهم در رهگذر اصلاح چالش‌های داخلی میسر می‌شود، شفافیت مالی، تضمین امنیت سرمایه و تنش‌زدایی منطقه‌ای، می‌تواند با جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید داخلی و خارجی مسیر توسعه را رقم بزند. بدون تردید رفع تحریم‌ها در گام ابتدایی تاثیر مثبت بسزایی در این مسیر خواهد داشت، هرچند موفقیت این رویکرد به اصلاحات داخلی یعنی کاهش بروکراسی پیچیده و فسادزایی وابسته است. در ادامه نیز باید مسیر توسعه صنعتی را از رهگذر انتخاب بازارها و صنایعی که هم برای اقتصاد داخلی ایران اولویت داشته باشند و هم برای سرمایه‌گذاران خارجی جذابیت ایجاد کنند، هموار کرد. بهره‌گیری از تجارب دوره برجام و دلایل عدم توسعه قابل توجه بخش معدن و صنایع معدنی در این زمان می‌تواند با اصلاح سازوکارهای نادرست، مسیر توسعه را هموار کند.

مهتاب میرزا حسینی
پیام‌آوران معدن و فولاد

لزوم بهره‌گیری از تجارب دوره برجام

سال‌های تحریم و محدودیت ارزی و تشدید مستمر چالش‌ها باعث شده تا امروز بسیاری از بخش‌های مختلفی تولیدی در کشور از معدن تا صنایع مادر و صنایع تکمیلی با چالش ناوگان فرسوده ماشین‌آلات، چالش تامین تجهیزات به روز دنیا، عقب ماندن تکنولوژیک از رقبا، افزایش هزینه‌های تولید و فروش و در نهایت از دست دادن قدرت رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی مواجه باشند و مجموع این موارد ارزش‌آفرینی و سودآوری آنها را تحت‌شعاع قرار دهد. این درحالی است که ایران از توان و ظرفیت ویژه‌ای در بخش معدن و صنایع معدنی برخوردار است. این توان مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور را با اتکا به این ظرفیت‌ها هموار می‌کند. هرچند در عمل تاکنون آن‌طور که باید و انتظار می‌رود به این پتانسیل‌ها توجه نشده است.

در شرایطی که با آغاز دوره جدیدی از مذاکرات دورنمایی از رفع تحریم‌های حاکم بر اقتصاد ایران شکل گرفته و بار دیگر، مورد توجه قرار گرفته است، مجدد آینده بخش معدن و صنایع معدنی در دوره پسا تحریم مطرح شده است. در این میان فعالان بخش معدن و صنایع معدنی با اشاره به تجربه برجام و چالش‌ها یا کمبودهای آن دوره که مانع بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی در آن دوره شدند، بر رفع همین مشکلات و چالش‌ها اصرار دارند. در عین حال نباید فراموش کرد که بخش بزرگی از مشکلات کشور در نبود قانون‌گذاری صحیح و ثبات حاکم بر مقررات حاصل می‌شود، بنابراین ثبات‌بخشی در مقررات پیش‌شرط توسعه در معادن کشور است. گذر از این کمبودها به توسعه فعالیت‌های معدنی منتج می‌شود و درنهایت به نفع اقتصاد کشور خواهد بود. بدون تردید در ایران بدون تحریم فرصتی برای واردات فناوری و دانش روز دنیا به بخش اکتشاف و استخراج مهیا خواهد شد. در این میانه امکانی برای بهره‌مندی از توان معدنی و ارتقای بهره‌وری در حوزه معادن فراهم می‌شود.

از دوره برجام باید به‌عنوان پنجره‌ای باز یاد کرد که تنها برای مدت زمان کوتاهی به روی کشور گشوده شد. در این دوره سرمایه‌گذاران و فعالان تجاری در سطح بین‌المللی و همچنین فعالان تجاری ایران گمان می‌کردند برجام یک توافق پایدار است و بنابراین اشتیاق همکاری با ایران قابل‌توجه بود. در بازه زمانی حدودا ۳ساله اجرای توافق برجام، بخش بزرگی از رفت‌وآمدها با فعالان تجاری و اقتصادی خارجی در فازشناسایی فرصت‌ها و محک‌زدن همتایان در ایران و همچنین آغاز فرصت‌های تجاری(به معنی خریدوفروش کالا و خدمات) بود. به بیان دقیق‌تر همکاری با افق طولانی‌مدت و سرمایه‌گذاری‌های مشترک و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در اولویت این مراودات خارجی قرار نداشت.

البتـه ایران نیز در آن دوره برای ورود سـرمایه قابل‌توجـه و اجـرای فعالیت‌هـای مشـترک بـا طرف‌هـای خارجـی آمادگـی لازم را نداشـت، چراکـه بانک‌هـای ایـران تحت‌تاثیـر دوره‌هـای طولانـی تحریـم و نبـود تعامل با دنیـا، ظرفیت و اسـتانداردهای لازم بـرای برقراری روابـط روان و گسـترده بـا بانک‌هـای جهـان را نداشـتند. بـه همین سـبب راه‌ها و شـریان‌های مبـادلات پولی به سـمت اقتصاد ایـران محدود و معـدود بود. در چنیـن فضایی عملا امکان گسـترش تعاملات در سطح جهانی وجود نداشت.

جذب سرمایه نیازمند تغییر نگاه استراتژیک

رونـد کاهشـی ورود سـرمایه و جـا مانـدن از تکنولوژی‌هـای روز دنیا دو چالش اساسـی بخش معـدن و صنایـع معدنی در ایران اسـت که امکان بهره‌گیـری از پتانسـیل‌های موجـود داخلـی در ایـن حوزه‌هـا را منتفـی کـرده اسـت. درواقـع در شـرایط کنونی توسـعه بخش معـدن و اثرگذاری آن بـر اقتصاد نیازمند جذب سـرمایه به کشـور و همچنیـن ورود فناوری‌های نویـن و دانش روز به کشـور اسـت. در فقـدان تکنولوژی‌هـای روز دنیا عملا مسـیر توسـعه صنعتی و اقتصادی کشور با اخلال مواجه خواهد شد.

در حـال حاضـر معـادن کشـور از تـوان لازم بـرای اثرگـذاری حداکثـری در اقتصـاد کشـور برخـوردار نیسـتند. معـادن مـا در طول سـالیان گذشـته، حتـی در دوره‌هایـی کـه تحریم‌هـای اعمـال شـده بـر اقتصـاد ایـران، چنـان پرقدرت نبود نیـز اثرگذاری محدودی بر اقتصاد داشـتند. ایـن محدودیـت در درجـه نخسـت از نبـود نگاه صحیـح بـه اهمیـت و جایـگاه معـادن در اقتصاد نشـأت می‌گیرد. در نظام حکمرانـی ما معادن در اولویـت نبوده‌انـد. ایـن دسـت مشـکلات و چالش‌هـا پیـش از جنگ و تحریم‌هـا مطرح بوده و همچنان ادامه دارد.

در دوره‌هـای تشـدید تحریم با تشـدید موانع پیـش روی معادن، در دوره‌های جنگ و محاصره دریایی، هیچ‌گاه سیاسـتگذار تصمیمات کلانی را بـرای بهبـود اوضـاع عملکـردی معـادن اتخـاذ نکـرده اسـت. درواقع نگاه تصمیم‌گیران تسـهیل فعالیت‌هـای معدنـی نبـوده اسـت. همیـن نـگاه اشـتباه نیـز بزرگ‌تریـن ضربـات را بـه سـاختار اقتصادی ایران تحمیل کرده است.

بنابرایـن اولیـن گام بـرای جـذب سـرمایه داخلـی و خارجـی بـه بخـش معـدن و صنایـع معدنـی تغییـر نـگاه داخلـی بـه ایـن بخـش به‌عنـوان یکـی از موتورهـای پیشـران اقتصـاد کشـور اسـت. ایـن موضـوع بـا از ایـن میـان برداشـتن موانـع قانونـی و مقرراتـی پیش روی فعالیـت معـادن محقـق شـود. تعامـل بـا دنیـا اگـر در کنـار ظرفیت‌هـای ویژه کشـور ازجمله در بخـش معدن قرار گیرد، مسـیر توسـعه را با جلـب سـرمایه‌های خارجـی همـوار خواهـد کـرد. تحقق ایـن اهداف نیازمنـد تغییر در نگاه سیاسـتگذاران و برنامه‌هـای کلان و راهبـردی کشـور اسـت. بـه ایـن معنـی کـه بـرای بهره‌منـدی از هـر ظرفیتـی بایـد مجموعـه دولـت و حاکمیت و همچنیـن بخش خصوصی پذیرای استفاده از فرصت‌ها باشند.

مهم‌تریـن موانع جـذب سـرمایه‌گذار خارجی در بخـش معـدن صرفـا بـه تحریـم محـدود نمی‌شـود و شـامل ناهماهنگـی سیاسـت‌های پولـی و ارزی، غیرقابل‌پیش‌بینـی بـودن متغیرهـای اقتصـادی، ضعـف زیرسـاخت‌های ریلـی و بنـدری، و مشـکلات انتقـال پـول نیـز می‌شـود. ایـن تحلیـل تاکیـد می‌کند کـه خروج آمریـکا از برجـام، دسترسـی بـه بازارهـای بین‌المللـی خرید تجهیزات و فـروش محصولات معدنـی را محـدود کرده بـود؛ نکته‌ای که نشـان می‌دهـد رفـع تحریـم می‌توانـد بخشـی از ایـن مانـع را بـردارد، کـه به‌تنهایـی کافی نیسـت زیرا اصـلاح هم‌زمان فضای سیاسـتگذاری داخلی نیز لازم است.

جذب سرمایه، فرآیندی میان تا بلندمدت

در شـرایط کنونـی بسـیاری بـه جـذب سـرمایه‌های خارجی در دوران پسـا تحریم و پسا توافـق دل‌بسـته‌اند، اگرچه احتمال محقق شـدن ایـن امید وجود دارد، اما واقعیت آن اسـت که در صـورت توافقـی پایدار نیز جذب سـرمایه دشـوار و زمان‌بـر خواهـد بـود. تحریـم و دور مانـدن از ارتباطـات نویـن مالـی دنیـا، مـا را از روش‌هـای نویـن در ایـن صنعـت عقـب نگـه داشـته و بـه چالشـی در فرآیندهـای تجاری و سـرمایه‌گذاری بـدل شـده اسـت. هرچنـد ایـن عقب‌ماندگـی ظـرف چنـد مـاه و بـا جـذب سـرمایه قابلیـت جبـران خواهد داشـت. اما در کوتـاه یا میان‌مدت نمی‌توانیـم ارتباطـات مالـی خود را بـا صندوق‌ها و بانک‌هـای دنیا به روزرسـانی کنیـم. در واقع در درجـه نخسـت بایـد ریسـک‌های سیاسـی ایران کاهـش یابـد و ثبـات بـر آینـده اقتصـاد کشـور حکمفرمـا شـود تـا شـاهد اجـرای پروژه‌هـای مشترک مالی و سرمایه‌گذاری باشیم.

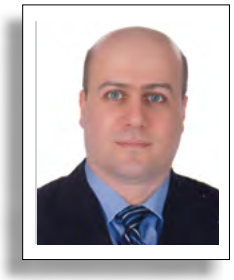
طبعـا در توافقـی جدیـد نیـز بـه سـرعت نمی‌تـوان بـه جـذب سـرمایه و همکاری‌هـای مشـترک در سـطح جهانـی امیـد داشـت. به‌خصـوص آنکـه قـرار باشـد این سـرمایه جذب بخش‌هـای معدنـی شـود کـه فعالیـت در آنهـا نیازمنـد ثبـات اسـت و در طولانی‌مدت به نتیجه مطلـوب می‌رسـند. امـا در کوتاه‌مـدت هـم مـی تـوان بـرای رفـع کمبودهـای حاکـم بـر بـازار داخلـی و توسـعه تجـارت در ایـن بخـش برنامه‌ریـزی کرد. هرچند توسـعه پایـدار نیازمند برقـراری رابطـه‌ای مسـتمر و کاهـش ریسـک سـرمایه‌گذاری در بخش‌هـای مختلف سیاسـی، صنعتـی، تولیـدی و تجـاری اسـت. چنانچه این ثبات و بهبود در فضای سیاسـی و اقتصادی برای مـدت زمان طولانـی تداوم یابد، شـاهد اثرگذاری مثبـت آن بر حوزه‌های مختلف اقتصادی کشـور خواهیـم بـود. درواقـع فرصتی مهیا می‌شـود تا با تکیـه بـر آن، امکانی برای توسـعه زنجیـره تولید در معـادن و ارزش‌افزایـی حداکثـری در ایـن بخش در قالب قراردادهای بلندمدت مهیا شود.

رفع چالش‌ها در تامین ماشین‌آلات

یکـی از حلقه‌هـای مهـم زنجیـره معـدن که می‌توانـد از توافـق سیاسـی منتفع شـود، تامین ماشـین‌آلات اسـت. براسـاس آمار وزارت صمت، نزدیـک بـه ۱۰ هـزار دسـتگاه ماشـین‌آلات فرسـوده در حوزه معدنی کشـور وجـود دارد که بهـره‌وری معـادن را به‌طـور محسوسـی کاهـش داده اسـت. تامین‌کنندگان بـزرگ این تجهیزات شـامل کوماتسـو، کاترپیـلار، لیبهـر، دوسـان، هیتاچـی و ترکـس هسـتند و تولیدکننـدگان داخلـی ماننـد هپکـو و دلتا راه‌ماشـین نیـز قادر بـه پاسـخگویی کامل بـه تقاضای بازار نیسـتند. محدودیت‌هـای وارداتـی، نه‌تنها به حل مشـکل فرسـودگی نـاوگان معدنـی کمـک نکـرده، بلکه بـه تشـدید آن دامـن زده اسـت. در صـورت کاهـش تحریم‌هـا، دسترسـی بـه منابـع مالـی بین‌المللـی، بیمـه حمل‌ونقل و خدمـات پس از فـروش تجهیـزات وارداتـی می‌توانـد تسـهیل شـود؛ موضوعـی کـه مسـتقیما بـر سـرعت نوسـازی نـاوگان معدنـی اثـر دارد. البتـه ایـن موضـوع در شـرایطی محقق می‌شـود کـه موانع داخلی در مسیر واردات نیز مرتفع شود.

امید بهبود در زیرساخت‌های تجاری

محسن اسفندیار
فعال بخش تجارت

تجارت یکی از ارکان اصلی تداوم تولید است. در میانه فعالیت‌های تجاری، واردات نقش بی‌بدیلی را در تامین نیازهای اساسی کشور ایفا می‌کند. کشور در سال‌های گذشته درگیر تحریم و محدودیت جدی در تعاملات بین‌المللی بوده است. در طول بیش از یک سال گذشته تحمیل ۲ جنگ و محاصره دریایی، مسیر تجارت خارجی کشور را بیش از پیش دشوار کرده است. در این میان حال که امکانی برای توافق و به دنبال آن رفع تحریم‌ها پدید آمده است، آسیب‌شناسی مسیر تجارت کشور اهمیت بیشتری یافته است.

در طول ماه‌های اخیر واردکنندگان در مقام تامین‌کنندگان نیازهای مصرفی مردم و تداوم‌بخش به زنجیره‌های تولید با چالش‌های جدی مواجه بوده‌اند. در این میان محدودیت‌های ارزی کشور نیز بر بار مشکلات آنها افزوده است، به‌خصوص آنکه روند واردات بدون تخصیص ارز برای همه گروه‌های کالایی میسر نبوده است. این محدودیت‌ها درحالی عملکرد تجار را تحت تاثیر منفی قرار می‌داد که از سیاستگذاران انتظار می‌رفت با توجه به شرایط ویژه کشور از هر موقعیتی برای ورود کالا به کشور استقبال کنند.

دیپلماسی تجاری برای گذر از بحران

با رفع تحریم تقویت دیپلماسی برای برقراری ارتباط با دنیا ضروری است. تقویت روابط با بلوک‌های اقتصادی غیرغربی، مانند چین و هند و همزمان باز کردن کانال‌های گفت‌وگو با غرب، می‌تواند فشارهای تحمیل شده به اقتصاد ایران را در طول دهه‌های گذشته، کم کند. بررسی داده‌های تجارت بین‌الملل حکایت از آن دارد که کشورهایی که از دیپلماسی چندجانبه برای کاهش تنش استفاده کرده‌اند (مثل ویتنام در دهه ۱۹۹۰)، توانسته‌اند سرمایه‌گذاری خارجی را تا ۱۰برابر افزایش دهند.

در این میان ایران نیز با طراحی یک نقشه راه مبتنی بر شفافیت مالی، تضمین امنیت سرمایه و تنش‌زدایی منطقه‌ای، می‌تواند از این الگو بهره ببرد. بدون تردید رفع تحریم نیز تاثیر مثبت بسزایی در این مسیر خواهد داشت، هرچند موفقیت این رویکرد به

اصلاحات داخلی یعنی کاهش بروکراسی پیچیده و فسازدایی وابسته است. در ادامه نیز باید مسیر توسعه صنعتی را از رهگذر انتخاب بازارها و صنایعی که هم برای اقتصاد داخلی ایران اولویت داشته باشند و هم برای سرمایه‌گذاران خارجی جذابیت ایجاد کنند، هموار کرد.

تکرار در مقررات ناکارآمد

تولید با اتکا به واردات ادامه دارد، با این‌وجود گویی سیاستگذاران هیچ شناختی از اهمیت تجارت و به‌خصوص واردات ندارند. همین نبود نگاه صحیح نیز به اتخاذ سیاست‌های ناکارآمد در بخش تولید و تجارت منتج می‌شود. اصل اساسی در هر تجارتی امکان برنامه‌ریزی برای آینده است اما با توجه به تغییرات مکرر در قوانین و مقررات حاکم بر بخش تجارت و ارز، عملا امکان برنامه‌ریزی برای آینده این بخش وجود نداشته است. در این میان بروز تنش در منطقه خاورمیانه و تداوم آن بر بار بی‌ثباتی شرایط افزوده است. در این میان طی ماه‌های گذشته به دنبال تحمیل جنگ به ایران، روند تجارت به کشور با اختلالات جدی مواجه شد. در ادامه حمل دریایی به کشور تقریبا متوقف شد. این توقف در حالی بود که حمل‌ونقل دریایی سهم اصلی در تجارت کشورها و ورود کالا به ایران را در اختیار دارد. در همین‌حال طی سال‌های گذشته توسعه صنعت لجستیک ایران برای انتقال کالا در کشور با تکیه بر مرزهای آبی در بنادر جنوبی انجام گرفته است.

با بروز جنگ و تنش در منطقه، مساله جایگزینی در مسیرهای ورود کالا به کشور در دستور کار قرار گرفته است. اما این جایگزینی به سادگی ممکن نبود و با هزینه‌های گزافی همراه شد. در گذشته بخش بزرگی از کالاهای وارداتی کشور از چین به بندرعباس منتقل می‌شد. بخشی از این کالاها از چین یا سایر کشورها به امارات منتقل و مجدد از این کشور به ایران وارد می‌شد. اما در سایه تنش موردبحث هر دو فرایند یاد شده از مسیر تجارت خارجی ما حذف شدند.

در ادامه سیاستگذار اقدام به اجرای راهکارهایی برای تداوم واردات به کشور و تسهیل این شرایط کرد. به این ترتیب تسهیلگری‌هایی با هدف ورود کالا بدون انتقال ارز به کشور انجام گرفت. اما این دست آسان‌سازی‌ها تنها به بخشی از گروه‌های کالایی اختصاص دارد و همه نیازهای وارداتی کشور را شامل نمی‌شود. چنانچه سیاستگذار به دنبال تسهیل واقعی شرایط باشد باید امکان واردات بدون انتقال ارز را برای تمامی گروه‌های کالایی مهیا کند. در همین‌حال فرآیند ثبت سفارش در سامانه جامع تجارت و سایر بروکراسی حاکم بر این بخش نیز عملا مردود است. طبعا هر کشوری لیستی از محصولات ممنوعه وارداتی دارد که توسط گمرکات ارائه و بررسی می‌شود. در این میان وابسته کردن ورود کالا به کشور از طریق سامانه‌های ناکارآمد نه‌تنها نتیجه‌بخش نیست بلکه چالش‌های جدی را به اقتصاد بحران‌زده ما تحمیل می‌کند.

سبقه مشکلات رفع نشدنی

بخشی از مقررات حاکم بر واردات در طول چند سال اخیر به‌طور مستمر تداوم داشته‌اند. در ادامه با بروز جنگ این مشکلات تداومی افتند. اکنون نیز در آستانه جنگ، همچنان مشکلات موردبحث ادامه یافته‌اند. ورود کالا به کشور در طول سالیان گذشته نیز به‌طور مستقیم تحت تاثیر منفی سیاست‌های وزارت صمت ازجمله سهمیه‌بندی و بهینه‌سازی ارز بوده است. این مقررات به‌گونه‌ای اشتباه تدوین شده که سهمیه واردات بازرگانان منفی می‌شود. حتی اگر بازرگانی سهمیه وارداتی داشته باشد، باز هم به دلیل عملیات بهینه‌سازی توسط وزارت صمت، عملا امکان ثبت سفارش برای واردات را ندارد. فرآیند بهینه‌سازی واردات در موارد بسیاری به مانع جدی و اساسی در روند واردات برای شرکت‌های تولیدی و بازرگانی بدل شده است.

در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ سقف مجاز واردات شرکت‌ها بر اساس شاخص‌های متعددی از جمله صورت مالی، میزان فروش شرکت‌ها، بدهی گمرکی و... تعیین می‌شد. در شهریورماه ۱۴۰۲، وزارت صمت مصوبه‌ای را صادر و به موجب آن سهمیه بازرگانی برای شرکت‌های تولیدی و بازرگانی تعیین کرد. سهمیه‌ها بر اساس عملکرد تجاری سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ تعیین شد. بر این اساس، ۸۰ درصد مصرف ارزی برای تجار و ۱۲۰درصد مصرف ارزی برای تولیدکنندگان به‌عنوان سهمیه سال ۱۴۰۲ در نظر گرفته شد. در سال‌های ۱۴۰۲، ۱۴۰۳و ۱۴۰۴ همچنان همان فرمول اجرایی می‌شود. یکی از سوالات جدی که برای بخش خصوصی مطرح می‌شود این است که چرا با گذشت ۳ سال همچنان همان مقررات قبلی و سهمیه‌های تعیین شده براساس واردات در ۴ سال قبل، شاخص اصلی هستند؟ و اساسا تداوم اجرای این دست سیاست‌ها در موقعیت حساس حاکم بر کشور، چه تاثیری در روند رفع مشکلات اقتصادی ما خواهد داشت؟

آمادگی برای گذر از چالش‌های سابق

در موقعیت کنونی چنانچه توافق میان ایران و آمریکا به نتیجه مطلوب برسد، نیازمند بازتغییر جدی در سیاست‌های تجاری کشور هستیم. در طول سالیان گذشته و تحت فشار ناشی از تحریم، مهم‌ترین تلاش ما تامین کالای اساسی موردنیاز کشور، خرید نیازمندی‌های بخش تولید، مواد اولیه و قطعات بوده است. حال با رفع تحریم‌ها باید جایگاه خود را در سطح بین‌المللی تعریف دوباره کنیم. در دهه‌های گذشته بیشترین سهم واردات ایران از معدود کشورهایی از جمله چین و امارات بوده است.

در طول سالیان گذشته بیشترین نیاز تجاری ایران برای تامین مواد اولیه تولید و سایر کالاهای موردنیاز کشور با اتکا به کشور چین تامین شده است. در واقع چین طرف تجاری بزرگ و حائز اهمیتی برای ایران است. هرچند باید اقرار کرد که چین در طول سالیان گذشته به کشوری اثرگذار در تامین نیازهای وارداتی کشورها بدل شده است. با رفع تحریم‌ها می‌توان از توان سایر بازارهای بین‌المللی نیز بهره گرفت و در مسیر توسعه طرف‌های تجاری گام برداشت. در طول سالیان گذشته ایران نتوانسته از ظرفیت تجارت و همکاری با کشورهای آسیایی، اروپایی و آفریقایی بهره بگیرد.

در ادامه باید تاکید کرد که تحریم و دور ماندن از ارتباطات نوین مالی دنیا، ما را از روش‌های نوین در این صنعت عقب نگه داشته و به چالشی در فرآیندهای تجاری و سرمایه‌گذاری بدل شده است. هرچند این عقب‌ماندگی ظرف چند ماه و با جذب سرمایه قابلیت جبران خواهد داشت. اما در کوتاه یا میان‌مدت نمی‌توانیم ارتباطات مالی خود را با صندوق‌ها و بانک‌های دنیا به روزرسانی کنیم. در واقع در درجه نخست باید ریسک‌های سیاسی ایران کاهش یابد و ثبات بر آینده اقتصاد کشور حکمفرما شود تا شاهد اجرای پروژه‌های مشترک مالی و سرمایه‌گذاری باشیم.

آیا «توافق» به رشد و توسعه پتانسیل‌های معدنی منتج می‌شود؟

کشور ما از توان و ظرفیت ویژه‌ای در بخش معدن و صنایع معدنی برخوردار است. این توان مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور را با اتکا به این ظرفیت‌ها هموار می‌کند؛ هرچند در عمل تاکنون آن‌طور که باید و انتظار می‌رود به این پتانسیل‌ها توجه نشده است. اکنون که ایران در آغاز دوره جدیدی از مذاکرات قرار گرفته و دورنمای رفع تحریم‌ها از اقتصاد ایران بار دیگر، مورد توجه قرار گرفته است، اثرات بهبود شرایط بر عملکرد فعالان بخش معدن و صنایع معدنی بار دیگر مورد توجه سیاستگذاران قرار گرفته است. در این میان فعالان بخش معدن و صنایع معدنی با اشاره به تجربه برجام و چالش‌ها یا کمبودهای آن دوره که مانع بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی در آن دوره شدند، بر رفع همین مشکلات و چالش‌ها اصرار دارند. در عین حال نباید فراموش کرد که بخش بزرگی از مشکلات کشور در نبود قانون‌گذاری صحیح و ثبات حاکم بر مقررات حاصل می‌شود، بنابراین ثبات‌بخشی در مقررات پیش‌شرط توسعه در معادن کشور است. گذر از این کمبودها به توسعه فعالیت‌های معدنی منتج می‌شود و درنهایت به نفع اقتصاد کشور خواهد بود. بدون تردید در ایران بدون تحریم فرصتی برای واردات فناوری و دانش روز دنیا به بخش اکتشاف و استخراج مهیا خواهد شد. در این میانه امکانی برای بهره‌مندی از توان معدنی و ارتقای بهره‌وری در حوزه معادن فراهم می‌شود.

سعید عسکرزاده
فعال بخش معدن

هم‌افزایی میان اقتصاد و سیاست خارجی راهبردی برای برون‌رفت اقتصاد ایران از شرایط ناکارآمد کنونی است. تعامل با دنیا اگر در کنار ظرفیت‌های ویژه کشور ازجمله در بخش معدن قرار گیرد، مسیر توسعه را با جلب سرمایه‌های خارجی هموار خواهد کرد. تحقق این اهداف نیازمند تغییر در نگاه سیاستگذاران و برنامه‌های کلان و راهبردی کشور است. به این معنی که برای بهره‌مندی از هر ظرفیتی باید مجموعه دولت و حاکمیت و همچنین بخش خصوصی پذیرای استفاده از فرصت‌ها باشند.

کشور ما از پتانسیل معدنی ویژه‌ای برخوردار است، هرچند تاکنون فعالیت‌های اکتشافی متناسب با این ظرفیت‌ها در کشور انجام نگرفته است. فقدان تکنولوژی و تجهیزات نوین و کمبود سرمایه از مهم‌ترین دلایل در حاشیه قرار گرفتن سرمایه‌های معدنی کشور بوده است. چنانچه تحریم‌های حاکم بر اقتصاد ایران رفع، ثبات میان‌مدتی بر شرایط سیاسی و اقتصادی کشور حکمفرما و مقررات ناکارآمد حاکم بر حوزه تولید مرتفع شود، می‌توان به جذب سرمایه خارجی در حوزه معادن و صنایع معدنی امید داشت. این جذب درحالی است که کشور ما دقیقا در همین موارد با ضعف‌های ساختاری و تکنولوژیکی مواجه بوده و هست. یعنی چنانچه این تعامل در سطح بین‌المللی با عمق قابل‌قبولی شکل بگیرد، می‌تواند به رفع مشکلات و چالش‌های فعالیت در معادن منجر شود. البته ناگفته نماند که سرمایه‌گذاری در حوزه معادن در بلندمدت به نتیجه مطلوب می‌رسد، بنابراین طرف‌های خارجی نیز ضمن توجه به الزامات سرمایه‌گذاری در معادن، با حساسیت‌های ویژه‌ای اقدام به فعالیت در این بخش خواهند کرد. به‌خصوص آنکه در حال حاضر شرایط کشور برای پذیرش سرمایه‌گذاران خارجی، نامساعد است. نبود قوانین حمایت‌گرایانه از سرمایه‌گذاران، نبود دورنمای روشن و شفاف از آینده، تاثیرگذاری جدی دولت در همه امور، تغییرات مداوم قوانین و مقررات، توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل و .... همگی مانع توسعه معادن بوده و هستند. متاسفانه در این سال‌ها و با اعمال مجدد تحریم‌ها علیه کشور، نه‌تنها موانع پیش روی جذب سرمایه‌های خارجی به کشور مرتفع نشده، بلکه بر شدت چالش‌ها افزوده شده است. به بیان دقیق‌تر صنعتگران و تولیدکنندگان ما در موقعیت کنونی به مشکلات روزمره گرفتار شده‌اند و عملا امکانی برای توسعه بنگاه‌ها وجود ندارد. کمبودهای زیرساختی کشور در سال‌های اخیر به‌قدری شدت گرفته که برطرف کردن این کمبودها پیش‌نیاز اصلی برای اصلاح شرایط است. در ادامه این مسیر نیز نیازمند اصلاح ساختارهای قانونی و مقرراتی معیوب حاکم بر اقتصاد ایران هستیم. درهمین‌حال با توجه به مشکلات موجود در حوزه سیاست خارجی، نباید به بهبود سریع شرایط پس از هر توافق احتمالی امید داشت. به بیان دقیق‌تر اقتصاد ما زیر تیغ چالش‌های سیاسی است و همین مشکلات، مانع بهره‌مندی از فرصت‌هاست.

امید زودرس

در حال حاضر گمانه‌زنی‌هایی درخصوص اثرات این توافق بر رفع تحریم‌ها مطرح می‌شود؛ با وجود این نمی‌توان پیش از موعد نسبت به بروز اتفاقات کاملا خوشایند امید داشت. درواقع نباید با خوش‌بینی مفرط فراموش کرد که با تفاهم واقعی، فاصله بسیاری داریم.

چنانچه در سناریوی خوش‌بینانه تحریم‌های حاکم بر اقتصاد ایران مرتفع شود، می‌توان به رفع محدودیت‌های تجاری و بانکی امید داشت. به این معنی که نقل و انتقال کالا در روندهای تجاری از مبادی رسمی انجام خواهد گرفت و تولیدکنندگان یا تجار از پرداخت هزینه بالاتر در این بخش معاف خواهند شد.

ما در سال‌های گذشته و در دوره امضای توافق برجام و پای‌بندی چند ساله به آن نیز از تحریم‌های بین‌المللی معاف شدیم، در این دوره اتفاقات مثبتی در بخش اقتصاد و معادن کشور حاصل شد، اما این رخدادها به قدر انتظارات نبودند. همین موضوع نیز کارایی اثرات رفع تحریم را در صورت تداوم سیاست‌های ناکارآمد داخلی، زیر سوال می‌برد.

دخالت قابل توجه دولت در فرآیندهای اقتصادی و حتی در روند جذب سرمایه خارجی، حتی در دوره‌های تعلیق تحریم های خارجی نیز به مانع بزرگی در مسیر توسعه معادن کشور بدل شده‌اند. در موقعیت کنونی به فرض رفع تحریم‌ها انتظار می‌رود چالش‌های کلان حاکم بر فضای سیاسی و اقتصادی کشور مرتفع شوند. از دخالت دولت در اقتصاد کاسته و دست فعالان بخش خصوصی باز گذاشته شود.

ضرورت جذب سرمایه و فناوری

توسعه بخش معدن و اثرگذاری آن بر اقتصاد نیازمند جذب سرمایه به کشور و همچنین ورود فناوری‌های نوین و دانش روز به کشور است. در فقدان تکنولوژی‌های روز دنیا عملا مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور با اخلال مواجه خواهد شد.

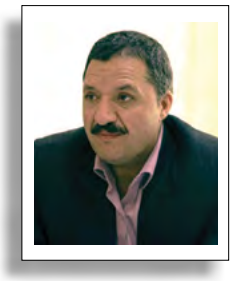
در حال حاضر معادن کشور از توان لازم برای اثرگذاری حداکثری در اقتصاد کشور برخوردار نیستند. معادن ما در طول سالیان گذشته، حتی در دوره‌هایی که تحریم‌های اعمال شده بر اقتصاد ایران، چنان پرقدرت نبودند نیز اثرگذاری محدودی بر اقتصاد داشتند. این محدودیت در درجه نخست از نبود نگاه صحیح به اهمیت و جایگاه معادن در اقتصاد نشأت می‌گیرد. در نظام حکمرانی ما معادن در اولویت نبوده‌اند. این دست مشکلات و چالش‌ها پیش از جنگ و تحریم‌ها مطرح بوده و همچنان ادامه دارد.

در دوره‌های تشدید تحریم با تشدید موانع پیش روی معادن، در دوره‌های جنگ و محاصره دریایی، هیچ‌گاه سیاستگذار تصمیمات کلانی را برای بهبود اوضاع عملکردی معادن اتخاذ نکرده است. درواقع نگاه تصمیم‌گیران تسهیل فعالیت‌های معدنی نبوده است. همین نگاه اشتباه نیز بزرگ‌ترین ضربات را به ساختار اقتصادی ایران تحمیل کرده است.

ساختار اقتصادی مولد بزرگ‌ترین خواسته فعالان صنعتی و کسب‌وکارهای مختلف است. چنانچه موانع اقتصادی کشور مرتفع شود، سرمایه نیز جذب کشور می‌شود. در این مسیر معادن نیز در مسیر توسعه به حرکت در خواهند آمد. هرچند انتظار می‌رود در این میان موانع قانونی و مقرراتی پیش روی فعالیت معادن نیز مرتفع و تسهیل شود. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که معادن می‌توانند به ایجاد اشتغال غیرمتمرکز در نقاط کمتر برخوردار کمک کنند.

معادن زیر تیغ چالش‌های سیاستی

سعید صمدی
فعال بخش معدن

در هفته‌های اخیر و به دنبال امضای توافق‌نامه‌ای میان ایران و آمریکا، مساله رفع تحریم‌های حاکم بر اقتصاد ایران بار دیگر مطرح شده است. در این میان اثرات رفع این محدودیت‌ها بر عملکرد بخش معدن از منظر تولید و توسعه مورد توجه قرار گرفته است. هرچند نباید فراموش کرد که ما در سالیان نه چندان دور، تجربه برجام را پشت سر گذاشته‌ایم. در این میان بهره‌مندی از فرصت برجام و نحوه اثرگذاری آن بر عملکرد بخش معدن و صنایع معدنی می‌تواند تاثیر بسزایی بر اصلاح سیاست‌های اتخاذ شده در این دوره داشته باشد. از منظر اقتصاد سیاسی بین‌الملل، منافع متقابل اقتصادی اغلب به توافق‌های سیاسی پایدار منتهی می‌شوند؛ چراکه هزینه‌های نقض تعهدات را برای طرفین افزایش می‌دهد. در همین راستا برای بهره‌برداری از اقتصاد در راستای سیاست خارجی، ایران می‌تواند از مزیت‌های رقابتی خود، مانند ذخایر عظیم انرژی، منابع غنی معدنی و موقعیت ژئوپلیتیک، به‌عنوان اهرمی برای جذب سرمایه‌گذاری استفاده کند. این امر مستلزم ارائه مشوق‌های هدفمند است تا سیگنال مثبتی به سرمایه‌گذاران خارجی ارسال کند.

دیپلماسی جایگزین تقابل

جایگزینی دیپلماسی اقتصادی به‌جای تقابل و تنش سیاسی می‌تواند گرهی از مشکلات اقتصادی کشور بگشاید. با شکل‌گیری توافقی بلندمدت می‌توان در مسیر تنش‌زدایی از شرایط کشور حرکت و اعتماد بین‌المللی را جلب کرد. در این میان سیاست خارجی می‌تواند با کاهش ریسک سیاسی و رفع موانع حقوقی-تحریمی، زمینه‌ساز بهبود وضعیت اقتصادی شود. این امر نیازمند بازتعریف اولویت‌ها در سیاست خارجی است.

در همین حال باید از استراتژی نافرجام در دوره برجام درس گرفت. از دوره برجام باید به‌عنوان پنجره‌ای باز یاد کرد که تنها برای مدت زمان کوتاهی به روی کشور گشوده شد. در این دوره سرمایه‌گذاران و فعالان تجاری در سطح بین‌المللی و همچنین فعالان تجاری ایران گمان می‌کردند برجام یک توافق پایدار است و بنابراین اشتیاق همکاری با ایران قابل‌توجه بود. در بازه زمانی حدودا ۳ساله اجرای توافق برجام، بخش بزرگی از رفت‌وآمدها با فعالان تجاری و اقتصادی خارجی در فازشناسایی فرصت‌ها و محک‌زدن همتایان در ایران و همچنین آغاز فرصت‌های تجاری(به معنی خریدوفروش کالا و خدمات) بود. به بیان دقیق‌تر همکاری با افق طولانی‌مدت و سرمایه‌گذاری‌های مشترک و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در اولویت این مراودات خارجی قرار نداشت.

البته ایران نیز در آن دوره برای ورود سرمایه قابل‌توجه و اجرای فعالیت‌های مشترک با طرف‌های خارجی آمادگی لازم را نداشت، چراکه بانک‌های ایران تحت‌تاثیر دوره‌های طولانی تحریم و نبود تعامل با دنیا، ظرفیت و استانداردهای لازم برای برقراری روابط روان و گسترده با بانک‌های جهان را نداشتند. به همین سبب راه‌ها و شریان‌های مبادلات پولی به سمت اقتصاد ایران محدود و معدود بود. در چنین فضایی عملا امکان گسترش تعاملات در سطح جهانی وجود نداشت.

طبعا در توافقی جدید نیز به سرعت نمی‌توان به جذب سرمایه و همکاری‌های مشترک در سطح جهانی امید داشت. به‌خصوص آنکه قرار باشد این سرمایه جذب بخش‌های معدنی شود که فعالیت در آنها نیازمند ثبات است و در طولانی‌مدت به نتیجه مطلوب می‌رسند. اما در کوتاه‌مدت هم می‌توان برای رفع کمبودهای حاکم بر بازار داخلی و توسعه تجارت در این بخش برنامه‌ریزی کرد. هرچند توسعه پایدار نیازمند برقراری رابطه‌ای مستمر و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف سیاسی، صنعتی، تولیدی و تجاری است. چنانچه این ثبات و بهبود در فضای سیاسی و اقتصادی برای مدت زمان طولانی تداوم یابد، شاهد اثرگذاری مثبت آن بر حوزه‌های مختلف اقتصادی کشور خواهیم بود. درواقع فرصتی مهیا می‌شود تا با تکیه بر آن، امکانی برای توسعه زنجیره تولید در معادن و ارزش‌افزایی حداکثری در این بخش در قالب قراردادهای بلندمدت مهیا شود.

تنش مانع تولید و توسعه معدنی

ایران از توان و پتانسیل ویژه‌ای در بخش معدن و صنایع وابسته به آن برخوردار است. همین ظرفیت‌ها نیز امکان توسعه فعالیت‌های معدنی را با وجود تمام چالش‌های حاکم بر این بخش مهیا کرده است. در این میان فعالیت در حوزه معادن کشور به واسطه همین توان ذاتی از تاب‌آوری بالاتری برخوردار بوده است.

در طول یک سال گذشته و به‌خصوص از اسفند ماه تاکنون، چالش‌های به مراتب جدی‌عملکرد معادن کشور را متاثر کرده است. درواقع شرایط جنگی تاثیر منفی بسزایی بر تولید این بخش داشته و حتی تاب‌آوری معادن را در مرز شکنندگی قرار داده است. به دنبال حمله نظامی به خاک ایران و سپس محاصره دریایی کشور در دوره آتش‌بس موقت، عملا ورود قطعات و لوازم یدکی موردنیاز در بخش معدن کشور به شدت دشوار شده است. تاجایی‌که باید اقرار کرد در این بازه زمانی هیچ کدام از تجهیزات موردنیاز معادن، به کشور وارد نشده‌اند. البته در گذشته نیز موانع متعدد جدی در این بخش وجود داشته و شاهد استهلاک فرساینده در تامین تجهیزات مصرفی در معادن بوده‌ایم.

هم‌زمان روند تامین مواد ناریه موردنیاز برای معادن نیز بسیار دشوار و محدود شد. حال در آستانه توافق و کاهش تنش‌های جنگی در منطقه در درجه نخست انتظار می‌رود مشکلات جدی موردبحث در اولویت رفع قرار گیرند. فعالان بخش معدن در طول ماه‌های گذشته با درک شرایط جنگی حاکم بر کشور، با وجود تمام کاستی‌ها به فعالیت خود ادامه داده‌اند. حال نوبت دولت و سیاستگذار است که ضمن توجه نقش معادن در اقتصاد، این مشکلات را مرتفع کند.

در طول سالیان گذشته همواره مساله پیشرانی معادن در اقتصاد کشور مطرح بوده است، اما در عمل هیچ گاه این بخش در اولویت تصمیم‌گیری‌ها نبوده است. ایران از ظرفیت معدنی قابل توجهی برخوردار است، هرچند در طول سالیان گذشته حتی فعالیت‌های اکتشافی دقیق و عمقی در کشور انجام نگرفته است. چنانچه عزمی برای اثرگذاری حداکثری معادن در اقتصاد وجود داشته باشد، باید برای شناسایی دقیق این ظرفیت‌ها تلاش شود. در ادامه نیز با جذب سرمایه و تکنولوژی‌های نوین به کشور، مسیر توسعه استخراج هموار شود. در همین حال بایستی مقررات و بروکراسی پیچیده و ناکارآمد حاکم بر فرآیند تجارت محصولات معدنی و محصولات تولید شده در زنجیره معدن نیز اصلاح شود. حذف تصدی‌گری دولت در امور معادن، راهکار اصلی برای برون‌رفت از این مشکلات است.

جهش از گذر ثبات

پس از اتمام جنگ ۸ ساله میان ایران و عراق، شاهد جهش فعالیت در حوزه معادن کشور بودیم. درواقع تحولی در این بخش شکل گرفت و به دنبال آن، عملیات معدنی چندین برابر شد. در آن دوره بخش خصوصی نیز وارد فعالیت‌های معدنی شد و عملا مورد اعتماد سیاستگذاران قرار گرفت. این رشد از تغییر نگاه سیاستگذاران آن دوره شروع شد. چنانچه همان نگاه ادامه می‌یافت، معادن اکنون می‌توانستند نقش پیشرانی در اقتصاد ما بر عهده بگیرند. در سال‌های نخست پس از اتمام جنگ ۸ ساله، ایران دررده واردکنندگان سنگ آهن بود، اما با توسعه اکتشاف و استخراج ذخایر سنگ آهن، نه‌تنها نیاز کشور به این محصول تامین شد، بلکه در رده صادرکنندگان آن یا محصولات فرآوری شده در این زنجیره قرار گرفتیم.

در موقعیت کنونی ما علاوه بر رفع تحریم و ایجاد تمایزی جدی در مساله سیاست خارجی، شامل رفع تحریم و برقراری تعامل سازنده با طرف‌های خارجی نیازمند، تجدیدنظر اساسی در موقعیت کشور نیز هستیم. اما متاسفانه دولتمردان و تصمیم‌گیران به معادن به چشم راهکاری برای درآمدزایی می‌نگرند. این تصمیم‌گیران نسبت به مشکلات فعالیت‌های معدنی، نیاز معدنکاران به ثبات و دیربازده بودن سرمایه‌گذاری در این بخش واقف نیستند.

تولید بر مدار ناکارآمدی

آریا صادق نیت حقیقی
فعال صنعت آلومینیوم

پس از یک دوره طولانی تنش سیاسی و جنگی که فضای تولید و صنعت را ملتهب کرد، مجددا امیدها به بهبود شرایط کشور، زنده شده است. در این میان ادامه‌دار شدن توافق احتمالی میان ایران و آمریکا که می‌تواند به رفع تحریم‌ها منجر شود، امید به توسعه صنعتی و اقتصادی کشور را مجدد زنده کرده است. در این میان نگرانی‌های بسیاری از کم‌اثری این مسیر در قبال مشکلات داخلی و همچنین احتمال عدم توافق نهایی وجود دارد. با وجود این باید تاکید کرد که در این سال‌ها به شدت از تاب‌آوری فعالیت در حوزه معادن و صنایع معدنی کشور کاسته شده است. این افت درحالی است که معادن کشور از ظرفیت ویژه‌ای برای توسعه برخوردار هستند. بنابراین عبور از شرایط دشوار کنونی مستلزم رفع اساسی و اصلی مشکلات حاکم بر حوزه تولید و رفع تحریم و بازنگری در فرآیند مقررات‌گذاری است.

افت تاب آوری تولید

فعالیت در حوزه معادن و صنایع معدنی کشور بسته به نوع رشته فعالیت، در سال‌های گذشته با چالش‌های به‌مراتب جدی مواجه بوده است. مشکلاتی که در موارد متعددی از میزان تاب‌آوری تولید در این بخش کاسته و رقابت فعالان این صنعت را در بازار رقابت جهانی دشوار کرده است. بخشی از این دست مشکلات از شرایط تحریمی کشور نشأت می‌گیرد. تحریم و محدودیت برای برقراری ارتباط با دنیا در درجه نخست تامین نیازهای تولید را بخشی از آنها از بازار جهانی خریداری می‌شود را دشوار می‌کندو نبود امکان خرید اعتباری، نبود امکان انتقال مستقیم پول از طریق مراودات معمول بانکی و حتی عدم امکان انتقال بار به‌صورت مستقیم، بر هزینه‌های واردات در شرایط تحریمی می‌افزاید. در این میان صنایع ما از تکنولوژی و فناوری روز دنیا نیز عقب‌مانده‌اند.

بخش بزرگی از صنایع معدنی کشور با هدف صادرات و فروش در بازار رقابت جهانی توسعه یافته‌اند. در این میان بدون تردید تحریم همچون سد بزرگی در مسیر حضور در بازار جهانی را فراهم می‌کند. به این ترتیب بسیاری از صنایع معدنی صادرات‌محور کشور ناچارند با ظرفیت پایین به تولید مشغول باشند. همین موضوع نیز از سودآوری تولید در این بخش می‌کاهد. در ادامه با توجه به موقعیت خاص کشور قوانین و مقررات ناکارآمدی بر حوزه ارز و قوانین بازگشت ارز وضع شده است. این مقررات اشتباه علاوه بر آنکه مولود مقررات‌گذاری ناکارآمد و غیرحرفه‌ای هستند از شرایط تحریمی کشور و محدودیت‌های ارزی نیز نشأت می‌گیرند. هرچند هیچ‌کدام از این مقررات شامل پیمان‌سپاری ارزی یا محدودیت برای تامین ارز واردات نتوانسته‌اند به بهبود اوضاع اقتصادی و تورمی کمکی کنند.

در ادامه باید تاکید کرد که تحریم آثار تبعی نیز برای فعالیت در صنایع به دنبال داشته است. ازجمله آنکه در این سال‌ها نه‌تنها سرمایه قابل‌توجهی جذب کشور نشده بلکه به‌طور مداوم شاهد خروج سرمایه از کشور بوده‌ایم. طبعا در این فضا امکان سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت‌های انرژی مهیا نشده است. به این ترتیب توسعه صنعت برق و گاز کشور هیچ‌گاه هم‌پای توسعه صنایع معدنی نبوده است. البته دلایل کلان دیگری ازجمله مدیریت ناصحیح نیز در این بخش موثر بوده است.

توجه به این نکته مهم ضروری به‌نظر می‌رسد که رفع چالش‌های کلان حاکم بر اقتصاد کشور با اعمال محدودیت و بگیر و ببند شدنی نیست، بلکه باید فضای اقتصادی کشور مورد بازبینی جدی قرار بگیرد.

اصلاح به شرط و شروط

با وجود تمام موانعی که شرایط تحریمی پیش روی مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور گذاشته، رفع تحریم به منزله پایان سریع مشکلات ما نیست. بلکه تنها امکانی را برای مواجهه با این شرایط دشوار فراهم می‌کند. ما در طول دهه‌ها تحریم، یک دوره برجام را هم پشت سر گذراندیم. برجام به اندازه تصورات ما سودساز نبود، هرچند در همان دوره بهترین عملکردها از منظر تجاری و تولیدی به ثبت رسید. به‌علاوه آنکه در همان موقعیت شاهد جلب امید برای سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی کشور بودیم.

اگر توافق کنونی به نتیجه مطلوبی منتهی شود، نمی‌توان به رفع سریع مشکلات اقتصادی کشور امید داشت، اما به هر حال فرصتی برای گذر از مشکلات پدید خواهد آمد. به این معنی که انگیزه‌ای برای رفع کمبودها و توسعه سرمایه‌گذاری و رشد صنعتی مهیا می‌شود. هرچند کسب توفیق نهایی در این بخش نیازمند اصلاح سیاست‌های ناکارآمد داخلی است. یعنی همزمان با رفع محدودیت ایران در سطح جهانی، مسیر سیاستگذاری صنعتی و اقتصادی کشور نیز منطبق با دانش روز دنیا باید اصلاح و ترمیم شود.

کارنامه

بازگشت به فرآیند تولید از دل بحران

سعید زرندی

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه

توسعه اقتصاد، تجارت و صنعت ایران در دوران پسا جنگ

علی رسولیان

مدیرعامل فولاد سنگان

حفظ حداکثری ظرفیت و تکمیل پروژه‌های راهبردی

علیرضا رحیم

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان

برنامه‌های اصلی فولاد هرمزگان در سال ۱۴۰۵ تبیین شد

حفظ حداکثری ظرفیت تولید تکمیل پروژه‌های راهبردی

سال ۱۴۰۵ سالی پرچالش برای صنعت فولاد کشور و فولاد هرمزگان است؛ سالی که در آن محدودیت‌های انرژی، چالش‌های صادراتی و شرایط اقتصادی، برنامه‌ریزی دقیق و تصمیم‌گیری‌های راهبردی را بیش از گذشته ضروری کرده است. در همین راستا، فولاد هرمزگان با تمرکز بر محورهای اصلی توسعه و تکمیل پروژه‌های راهبردی به‌ویژه مگامدول احیا مستقیم، حفظ حداکثر ظرفیت تولید و ایفای مسئولیت‌های اجتماعی، برنامه‌های خود را برای سال جاری تدوین کرده است. این شرکت همچنین با اختصاص ۲۱۰ میلیارد تومان به حوزه‌های مسئولیت اجتماعی و ورزش، قصد دارد نقش مؤثرتری در توسعه استان هرمزگان ایفا کند. این برنامه‌ها را علیرضا رحیم، مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان اعلام کرد.

◄ فولاد هرمزگان چه برنامه‌هایی را برای سال جاری در نظر گرفته است؟

برنامه‌ریزی‌های لازم در این زمینه صورت گرفته و مقدماتی مهیا شده تا بتوانیم بر این مشکلات فائق آییم. برای تداوم تولید نیز برنامه‌ریزی‌های مناسبی انجام شده تا بتوانیم مانند سال ۱۴۰۴ حداکثر ظرفیت تولید را در سال جاری محقق کنیم.

در سال ۱۴۰۵ اولویت فولاد هرمزگان اجرای پروژه‌ها و به سرانجام رسیدن آن‌ها خواهد بود. از این‌رو برنامه داریم پروژه‌های اصلی خود به ویژه مگامدول احیا مستقیم را به نقطه‌ای برسانیم که تا سال ۱۴۰۶ به بهره‌برداری برسند.

◄ مهم‌ترین چالش‌های پیش روی فولاد هرمزگان در سال جاری چه مواردی هستند؟

سال ۱۴۰۵ سال پرچالشی برای فولاد هرمزگان مانند همه حوزه‌های صنعتی خواهد بود. موضوع محدودیت‌های انرژی چالشی بسیار جدی و نخست برای ما هم در حوزه برق و هم در حوزه گاز خواهد بود که با آن مواجه هستیم. همچنین چالش تبعات پس از جنگ نیز برای حوزه صنعت فولاد و دیگر صنایع وجود دارد.

به منظور حل چالش محدودیت برق،

موضوع خرید برق از بورس انرژی را در دستور کار قرار داده‌ایم. به طور تقریبی بیش از ۱۵۰مگاوات برق از بورس انرژی خریداری شده و به این ترتیب جزو محدود واحدهای فولادی بودیم که در خرداد ماه عملا با محدودیت برق مواجه نشدیم. امیدواریم تابستان امسال را نیز به همین شکل پشت سر بگذاریم.

محدودیت گاز نیز همچنان یک چالش جدی خواهد بود و همکاران در حال اندیشیدن تمهیدات لازم و فراهم آوردن مقدمات خرید آهن‌اسفنجی و ذخیره‌سازی آن، بخشی از کسری این ماده اولیه که احتمالا به دلیل قطعی گاز با کاهش تولید آن مواجه خواهیم شد، جبران کنیم.

◄ انتظار شما به عنوان یکی از واحدهای استراتژیک فولادی از سهامدار عمده و مسئولین چیست؟

نکته مهم این است که سهامدار عمده یعنی گروه فولاد مبارکه در سال ۱۴۰۴ به خوبی از مجموعه فولاد هرمزگان حمایت کرده و تعاملات بسیار خوبی بین دو مجموعه در حوزه‌های گوناگون برقرار شد. به طوری که توانستیم بسیاری از مسائل را با تعاملات صورت گرفته حل کنیم.

همان‌طور که بیان شد، سال ۱۴۰۵ قصد داریم به اجرای پروژه‌ها سرعت بیشتری بدهیم و طبیعتا تامین نقدینگی از طریق افزایش سرمایه برای اجرای پروژه‌ها یکی از برنامه‌های اساسی خواهد بود. در این رابطه مذاکرات اولیه با سهامدار عمده صورت گرفته و جلسات کارشناسی با مجموعه فولاد مبارکه برگزار شده تا این شرکت به عنوان سهامدار عمده در افزایش سرمایه به فولاد هرمزگان کمک کند.

در حوزه ملی نیز با توجه به اینکه امسال برای صنعت فولاد سال خاصی است، صادرات برای شرکت‌های فولادی با چالش‌های زیادی مواجه شده است. فولاد هرمزگان به عنوان یک واحد محوری در حوزه صادرات، تاثیر بیشتری از محدودیت‌های صادراتی می‌پذیرد. امیدواریم با توجه به کاهش تنش‌ها و احتمال توافق، چالش‌های مربوط به صادرات نیز حل شود.

◄ فولاد هرمزگان در سال جاری چه برنامه‌ها و اقداماتی را در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی و ورزش در استان هرمزگان در نظر گرفته است؟

فولاد هرمزگان در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی و ورزش فعال بوده و به استان هرمزگان در هر دو زمینه توجه داشته است. استان هرمزگان در جنگ رمضان جزو مناطقی بود که بیشترین آسیب را متحمل شد. از این رو، در مجمع عمومی سالیانه خوشبختانه سهامدار عمده به حوزه مسئولیت‌های اجتماعی نگاه ویژه‌ای داشته و تمهیدات خوبی اندیشیده شده است. از این رو با موافقت سهامدار عمده، بودجه مناسبی به این حوزه‌ها اختصاص یافته است. در این رابطه ۶۰ میلیارد تومان به مسئولیت‌های اجتماعی و ۱۵۰ میلیارد تومان به ورزش مجموعا ۲۱۰ میلیارد تومان به این دو حوزه اختصاص یافته است حدود ۷۵ درصد بیشتر از سال گذشته است.

◄ فولاد هرمزگان در سال‌های اخیر حضور مستمری در فرآیند جایزه ملی تعالی سازمانی داشته است. ارزیابی شما از اهمیت این رویداد چیست؟

جایزه ملی تعالی سازمانی را نباید صرفا یک رقابت برای کسب تندیس یا تقدیرنامه تلقی کرد. مهم‌ترین دستاورد این فرآیند، ایجاد نگاه سیستمی و نهادینه‌سازی فرهنگ بهبود مستمر در سازمان است. مدل تعالی به شرکت‌ها کمک می‌کند تا نقاط قوت خود را شناسایی کرده و برای رفع زمینه‌های قابل بهبود، برنامه‌ریزی دقیق و هدفمند داشته باشند. در فولاد هرمزگان نیز این رویکرد به‌عنوان یکی از ابزارهای توسعه و ارتقای عملکرد مورد توجه قرار گرفته است.

◄ مهم‌ترین اهداف فولاد هرمزگان از حضور در بیست‌وسومین دوره جایزه ملی تعالی سازمانی چیست؟

هدف اصلی ما، ارتقای سطح بلوغ سازمانی و جاری‌سازی مفاهیم تعالی در تمامی فرآیندهاست. معتقدیم تعالی سازمانی زمانی ارزش‌آفرین خواهد بود که در تصمیم‌گیری‌ها، شیوه‌های مدیریتی، فرآیندهای عملیاتی و تعامل با ذی‌نفعان نمود پیدا کند. حضور در این ارزیابی‌ها فرصت مناسبی برای دریافت بازخوردهای تخصصی و بهره‌گیری از تجربیات ارزشمند ارزیابان و سایر سازمان‌های برتر کشور فراهم می‌کند.

◄ ارزیابی‌های تعالی چه تاثیری بر عملکرد شرکت داشته است؟

نتایج حاصل از ارزیابی‌های گذشته نشان داده است که این فرآیند می‌تواند زمینه‌ساز تعریف پروژه‌های بهبود، ارتقای بهره‌وری، افزایش رضایت مشتریان و توسعه سرمایه انسانی باشد. در فولاد هرمزگان نیز تلاش کرده‌ایم از خروجی ارزیابی‌ها به‌عنوان نقشه راهی برای حرکت به سمت عملکردی اثربخش‌تر و پایدارتر استفاده کنیم.

◄ نقش کارکنان در تحقق اهداف تعالی سازمانی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بدون تردید، سرمایه انسانی مهم‌ترین عامل موفقیت در مسیر تعالی است. مشارکت کارکنان، انتقال تجربیات، ارائه پیشنهادهای بهبود و تعهد به اجرای فرآیندها، از الزامات دستیابی به سطوح بالاتر تعالی محسوب می‌شود. ما در فولاد هرمزگان تلاش کرده‌ایم با تقویت فرهنگ یادگیری، توانمندسازی کارکنان و ایجاد فضای مشارکتی، زمینه حضور فعال همه همکاران را در این مسیر فراهم کنیم.

◄ برنامه فولاد هرمزگان برای آینده در حوزه تعالی سازمانی چیست؟

حرکت در مسیر تعالی، یک پروژه مقطعی نیست؛ بلکه سفری مستمر برای بهبود و توسعه است. برنامه ما این است که با تکیه بر نوآوری، تحول دیجیتال، ارتقای فرآیندها و توجه همزمان به منافع تمامی ذی‌نفعان، جایگاه فولاد هرمزگان را به‌عنوان سازمانی پیشرو در صنعت فولاد کشور بیش از پیش تقویت کنیم. اطمینان داریم که با همدلی و تلاش کارکنان، می‌توانیم به دستاوردهای ارزشمندتری در حوزه تعالی سازمانی دست یابیم.

نقش تعالی سازمانی در مهار گلوگاه‌های صنعتی

گل گهر چگونه مدل‌های تعالی را به سود صنعتی تبدیل کرد

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر سال‌ها پیش توسعه را از یک «نقشه کاغذی» آغاز کرد؛ امروز همان مسیر، خودش را در نبض پیوسته خطوط تولید و رشد ظرفیت صنعتی در پیوند با تعالی سازمان مدرن نشان می‌دهد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر طی سال‌های گذشته نشان داده که «تعالی سازمانی» (Business Excellence) برای این مجموعه یک عنوان تشریفاتی یا ویترینی نیست. تعالی در این شرکت به مفهومی قابل ترجمه در ظرفیت‌های صنعتی، فروش و توسعه تبدیل شده است. در قلب تعالی سازمانی گل‌گهر، پیوندی را میان خودارزیابی سازمانی، اصلاح فرآیندها و تکمیل زنجیره ارزش، شاهد هستیم. در نتیجه، خروجی موثری را در رشد تولید کنسانتره، گندله و آهن اسفنجی را لمس می‌کنیم.برگزاری بزرگ‌ترین گردهمایی «سفیران تعالی کشور» در منطقه گل‌گهر نیز از همین واقعیت پرده برداشت؛ اینکه این شرکت مسیر ارتقای مدیریتی را نه از اتاق‌های اداری، بلکه از خطوط تولید، زیرساخت انرژی، لجستیک و سرمایه‌گذاری صنعتی عبور داده است.

تکمیل زنجیره ارزش با چاشنی تعالی

گل‌گهر طی یک دهه اخیر تلاش کرده «مدل‌های تعالی» را از قالب فرم‌های ارزیابی خارج کند و به سازوکار تصمیم‌سازی صنعتی پیوند بزند.

نتیجه چنین رویکردی را می‌توان در تکمیل زنجیره ارزش منطقه مشاهده کرد؛ مسیری که ۱۵ سال قبل تنها یک نقشه توسعه‌ای محسوب می‌شد اما اکنون به مجموعه‌ای تبدیل شده است؛ از واحدهای عملیاتی، انرژی، حمل‌ونقل و صنایع پایین‌دستی.

همین پیوستگی میان برنامه‌ریزی و اجرا، سطح اتلاف منابع را کاهش داده و بهره‌وری خطوط تولید را ارتقا داده است. برگزاری رویداد «عرصه یادگیری سفیران تعالی» نیز نشانه‌ای از تکامل نهادینه در مدیریت گل‌گهر به شمار می‌رود.

تمرکز این نشست‌ها بر خودارزیابی، اصلاح فرآیند و تبادل تجربه، نشان می‌دهد شرکت به جای حرکت مقطعی، به دنبال نهادینه‌سازی فرهنگ بهبود مستمر است.

چنین الگویی به طورمعمول در صنایع معدنی زمانی نتیجه می‌دهد که تولید، تعمیرات، انرژی و فروش به صورت یکپارچه تحلیل و برجسته شوند. آثار این الگوی چندبُعدی اکنون در عملکرد مالی و توسعه

ظرفیت‌های گل‌گهر قابل مشاهده است.

بهره‌وری به عدد تبدیل می‌شود

کارنامه فروش گل‌گهر نشان می‌دهد ساختار مدیریتی این مجموعه توانسته تولید را به جریان پایدار درآمدی تبدیل کند. مجموع فروش داخلی و صادراتی شرکت در سال ۱۴۰۴ به ۳۲ هزار و ۷۹۷ میلیارد تومان رسید که سهم فروش داخلی از آن حدود ۹۲.۹ درصد بود.

چنین سهمی نشان می‌دهد گل‌گهر توانسته پیوند مستحکمی میان تولید و بازار داخلی فولاد ایجاد کند. این داده برای صنایع معدنی، نشانه ثبات عملیاتی و برنامه‌ریزی دقیق تولید است.

نکته مهم‌تر، سهم ۲۶ هزار و ۵۷۱ میلیارد تومانی گندله از فروش داخلی است. این رقم حدود ۸۷.۲ درصد فروش داخلی را شامل می‌شود و نشان می‌دهد تمرکز شرکت بر توسعه خطوط گندله‌سازی، یک انتخاب اتفاقی نبوده بلکه بخشی از استراتژی ارتقای ارزش افزوده در زنجیره فولاد بوده است.

افزایش ظرفیت گندله، به طورمعمول نیازمند هماهنگی دقیق میان تولید کنسانتره، انرژی، حمل‌ونقل و نگهداری تجهیزات است؛ هماهنگی‌ای که بدون استقرار مدل‌های تعالی و پایش مستمر فرآیندها، پایداری لازم را پیدا نمی‌کند.

رشد ۱۰ درصدی درآمدهای عملیاتی تا پایان ۹ ماهه ۱۴۰۴ نیز از زاویه دیگری اهمیت دارد. رشد درآمد در شرایطی ثبت شده که بسیاری از صنایع معدنی با محدودیت انرژی و نوسانات بازار روبه‌رو بوده‌اند.

چنین افزایشی نشان می‌دهد گل‌گهر توانسته راندمان عملیاتی خود را حفظ کند و افت‌های ناشی از محدودیت‌های محیطی را کنترل کند. این همان نقطه‌ای است که تعالی سازمانی از سطح «شعار» خارج می‌شود و به شاخص اقتصادی «قابل اندازه‌گیری» تبدیل می‌شود.

زیرساخت‌هایی که موتور بهره‌وری را روشن نگه داشتند

افتتاح ۶ پروژه صنعتی و آموزشی با سرمایه‌گذاری حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان را باید بخشی از معماری بهره‌وری گل‌گهر دانست، نه مجموعه‌ای از پروژه‌های پراکنده. راه‌اندازی کارخانه احیای مستقیم ۱.۷ میلیون تنی، حلقه مهمی از زنجیره فولاد را تکمیل کرده و ظرفیت تولید آهن اسفنجی را ارتقا داده است. چنین توسعه‌ای وابستگی زنجیره به تامین بیرونی را کاهش می‌دهد و امکان برنامه‌ریزی پایدارتر برای تولید فولاد را فراهم می‌کند.

افتتاح نیروگاه خورشیدی ۴۰ مگاواتی و نیروگاه گازسوز ۱۵ مگاواتی نیز به شکل مستقیم با بهره‌وری خطوط تولید ارتباط دارد. صنایع معدنی و فولادی، بیش از هر چیز از ناپایداری انرژی آسیب می‌بینند.

گل‌گهر با حرکت به سمت خوداتکایی انرژی، تلاش کرده ریسک توقف خطوط تولید را کاهش دهد. این رویکرد، نشانه مدیریت مبتنی بر «آینده‌نگری» است. در این مدل مدیریتی، مشکلات را پس از وقوع حل نمی‌کنند، بلکه پیش از تبدیل شدن به بحران، برای آن «زیرساخت» می‌سازد.

پروژه پایانه ریلی و سایت انباشت و برداشت گندله نیز بخشی از همین منطق بهره‌وری است. هرچه سرعت جابه‌جایی مواد اولیه و محصول نهایی بیشتر شود، خواب سرمایه کاهش پیدا می‌کند و ظرفیت واقعی خطوط تولید بالاتر می‌رود. بنابراین توسعه لجستیک گل‌گهر را باید ادامه همان مسیر تعالی سازمانی دانست که این بار خود را در کاهش گلوگاه‌های عملیاتی نشان داده است.

سرمایه‌گذاری هوشمند با افزایش سرمایه

افزایش سرمایه گل‌گهر از ۵۵ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان به ۶۵ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان، معادل رشد ۱۸ درصدی سرمایه شرکت است. این میزان هدف‌گذاری در رشد سرمایه، نشان می‌دهد مدیریت مجموعه توسعه آینده را بر پایه تقویت بنیه مالی دنبال می‌کند.

مرحله نخست این افزایش سرمایه، حدود ۶۸ درصد رشد ایجاد کرد و مرحله دوم نیز حدود ۱۰.۵ درصد دیگر به ظرفیت مالی شرکت اضافه خواهد کرد. چنین روندی زمانی رخ می‌دهد که شرکت افق توسعه خطوط تولید و زیرساخت‌های جدید را پیش روی خود می‌بیند.

اهمیت این افزایش سرمایه فقط در بزرگ‌تر شدن ترازنامه نیست. تزریق منابع جدید، قدرت گل‌گهر را برای نوسازی تجهیزات، توسعه ظرفیت کنسانتره و تکمیل پروژه‌های زنجیره فولاد افزایش می‌دهد.

همین مسئله نشان می‌دهد مدل تعالی سازمانی گل‌گهر به مرحله‌ای رسیده که میان سرمایه‌گذاری، بهره‌وری و توسعه صنعتی، یک رابطه منسجم ایجاد کرده است.

اکنون گل‌گهر نه فقط یک تولیدکننده مواد معدنی، بلکه نمونه‌ای از پیوند مدیریت داده‌محور منابع با توسعه صنعتی در مقیاس ملی به شمار می‌رود.

شرکت ملی صنایع مس ایران دغدغه تامین پایدار انرژی را دارد

مسیر سبز مس ایران برای تامین پایدار انرژی

۱۵ خردادماه، روز جهانی محیط زیست، فرصتی برای بازخوانی نقش صنایع در حفاظت از منابع طبیعی و حرکت به‌سوی توسعه پایدار است. در این میان، شرکت ملی صنایع مس ایران با تعریف و اجرای برنامه‌های راهبردی در حوزه آب و انرژی، تلاش کرده است الزامات توسعه صنعتی را با ملاحظات محیط‌زیستی و مسئولیت نسبت به نسل‌های آینده پیوند بزند.

تامین پایدار انرژی، یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای تحقق برنامه‌های توسعه‌ای شرکت ملی صنایع مس ایران است. این شرکت همسو با روندهای جهانی صنعت معدن و فلزات و با هدف حرکت به‌سوی تولید کم‌کربن، اجرای «طرح جامع برق» را در دستور کار قرار داده است.

در چارچوب این برنامه، توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر سهم قابل توجهی در سبد انرژی آینده شرکت خواهد داشت. بهره‌برداری از نیروگاه‌های خورشیدی خاتون‌آباد و بن‌یکه و همچنین اجرای پروژه‌های ۱۰۰ مگاواتی در میمند، رفسنجان و هریس، بخشی از برنامه توسعه انرژی خورشیدی در شرکت ملی مس به شمار می‌رود.

همچنین احداث نیروگاه‌های بادی ۵۰ مگاواتی در مجتمع‌های مس سرچشمه، سونگون و شهربابک، گام مهم دیگری در مسیر تنوع‌بخشی به منابع تأمین انرژی و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی است.

اجرای این طرح‌ها علاوه بر افزایش پایداری تامین برق برای طرح‌های توسعه‌ای، به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و همسویی بیشتر صنعت مس ایران با الزامات تولید سبز در بازارهای جهانی کمک خواهد کرد.

مدیریت پایدار منابع آب

در کنار انرژی، مدیریت منابع آب نیز یکی از محورهای اصلی برنامه‌های پایداری شرکت ملی صنایع مس ایران به شمار می‌رود. این شرکت در قالب «طرح جامع آب» رویکردی مبتنی بر کاهش وابستگی به منابع زیرزمینی و استفاده از منابع پایدار را دنبال می‌کند.

پروژه انتقال آب خلیج فارس به مجتمع‌های مس سرچشمه و درآلو، یکی از مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده در این حوزه است؛ اقدامی که ضمن تأمین مطمئن آب مورد نیاز تولید، نقش مهمی در کاهش فشار بر سفره‌های آب زیرزمینی و حفاظت از منابع آبی مناطق معدنی ایفا می‌کند.

همزمان، توسعه سامانه‌های بازچرخانی و افزایش بهره‌وری مصرف آب در فرآیندهای تولیدی نیز در دستور کار قرار دارد تا مدیریت منابع آبی با رویکردی پایدار و بلندمدت دنبال شود.

توسعه صنعتی در مسیر پایداری

برنامه‌های شرکت ملی صنایع مس ایران در حوزه آب و انرژی، بخشی از رویکرد کلان این شرکت برای تحقق توسعه پایدار و افزایش ظرفیت تولید در افق برنامه هفتم توسعه است.

بدون تردید، توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر، نوسازی زیرساخت‌های انرژی، تأمین پایدار آب و ارتقای بهره‌وری منابع، در کنار اجرای طرح‌های توسعه‌ای، زمینه‌ساز تحقق اهداف تولید شرکت ذیل برنامه هفتم توسعه خواهد بود؛ مسیری که در آن رشد تولید و حفاظت از محیط زیست نه در تقابل با یکدیگر، بلکه در امتداد یکدیگر تعریف می‌شوند.

۹۴۰ هزار تن تولید فراتر از ظرفیت اسمی در سرچشمه

مدیر مجتمع مس سرچشمه رفسنجان با ارائه آماری از عملکرد تولیدی این مجموعه در سال گذشته، گفت: ظرفیت اسمی کارخانجات مجتمع مس سرچشمه ۹۰۰ هزار تن در سال است؛ با این حال، با همت و همکاری تمامی کارکنان، توانستیم در سال گذشته ۹۴۰ هزار تن محصول تولید کنیم که فراتر از ظرفیت تعیین شده است.

مهندس اصغر صالحی در نشست کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار مجتمع مس سرچشمه رفسنجان با حضور اعضای این کمیته که در سالن فجر کارخانه برگزار شد، با قدردانی از تلاش‌های شبانه‌روزی کارکنان در بخش‌های تولید، مهندسی، پشتیبانی و توسعه اظهار کرد: سال گذشته سالی پرچالش بود که با وجود دو جنگ تحمیلی، ناترازی‌های انرژی(آب و برق)، فشارهای اقتصادی و مسائل ناشی از شرایط خاص کشور، با همت نیروهای کارکنان، کارگران و متخصص مجتمع به شکلی مطلوب مدیریت شد.

مدیر مجتمع مس سرچشمه با ارائه آماری از عملکرد تولیدی این مجموعه در سال گذشته، گفت: ظرفیت اسمی کارخانجات مجتمع مس سرچشمه ۹۰۰ هزار تن در سال است؛ با این حال، با همت و همکاری تمامی کارکنان، توانستیم در سال گذشته ۹۴۰ هزار تن محصول تولید کنیم که فراتر از ظرفیت تعیین شده است. وی افزود: این دستاورد، بهترین رکورد تولید در عمر صنعت مس محسوب می‌شود.

اولویت‌بخشی به فرهنگ ایمنی و HSE

صالحی در ادامه سخنان خود با تاکید بر لزوم نهادینه‌سازی فرهنگ ایمنی و بهداشت حرفه‌ای (HSE) در تمامی سطوح، تصریح کرد: توصیه‌های ایمنی و پروتکل‌های HSE صرفا با هدف حفظ سلامت و آرامش خاطر کارکنان و خانواده‌های آن‌ها ارائه می‌شود.

وی گفت: هر یک از نیروها که صبح زود برای خدمت به مجموعه حاضر می‌شوند، سرمایه‌های انسانی ما هستند و بازگشت صحیح و سالم آن‌ها به آغوش خانواده، اولویت اصلی مدیریت است.

وی با اشاره به عملکرد مطلوب مجتمع در حوزه ایمنی، خاطرنشان کرد: خوشبختانه طی یک‌سال‌ونیم اخیر، حادثه شدیدی در مجتمع رخ نداده و با رعایت دستورالعمل‌ها، خطرات احتمالی به حداقل رسیده است.

مدیر مجتمع مس سرچشمه ابراز امیدواری کرد که با تداوم همکاری و همدلی میان کارکنان، روند صعودی تولید در مجتمع حفظ شده و شاهد تحولات مثبت اقتصادی و اجتماعی بیشتری در سطح مجتمع، شهرستان رفسنجان و جامعه باشیم.

آغاز فرایند توانمندسازی رابطین HSE در مس سرچشمه

مدیر امور ایمنی، بهداشت و محیط زیست مجتمع مس سرچشمه رفسنجان بر لزوم ارتقای فرهنگ HSE و نظارت دقیق بر عملکرد HSE پیمانکاران تاکید کرد و از اجرای برنامه‌های جدید برای توانمندسازی نیروی انسانی خبر داد. محمد کرمی در دومین نشست کمیته‌های حفاظت فنی و بهداشت کار، بااشاره به ضرورت استمرار جلسات ماهانه ایمنی، اظهار کرد: طبق الزامات قانونی و مصوبات جلسات پیشین، برگزاری منظم جلسات کمیته‌های حفاظت فنی در تمامی حوزه‌ها الزامی است و تمامی ارکان، به‌ویژه در بخش پیمانکاری، باید در این جلسات مشارکت فعال داشته باشند. دستگاه‌های نظارت بر تشکیل منظم جلسات پیمانکاران و حضور فعال نمایندگان آن‌ها اهتمام ویژه‌ای داشته باشند.

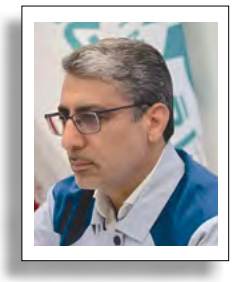
کرمی مدیر امور ایمنی، بهداشت و محیط زیست مجتمع مس سرچشمه با اشاره به بروزرسانی و ابلاغ دستورالعمل ارزیابی سطح عملکرد HSE ، تصریح کرد: پیرو تاکیدات مدیریت مجتمع مس مبنی بر ارتقای فرهنگ HSE، روش‌های اجرایی ارزیابی هم در حوزه شرکتی و هم پیمانکاری به‌روزرسانی شد و نتایج ارزیابی‌های اخیر شرکت‌های پیمانکاری بر اساس دستورالعمل مذکور، تعدادی از پیمانکاران نیازمند انجام اقدامات فوری برای ارتقای سطح عملکرد هستند.

مدیر امور ایمنی، بهداشت و محیط زیست مجتمع مس سرچشمه رفسنجان، سطوح پنج‌گانه فرهنگ ایمنی را تشریح کرد و گفت: از سطح «بیمارگونه» که فاقد توجه به مسائل HSE است تا سطح «مولد و خلاقانه»، یک مسیر راهبردی است، ما در حال حاضر با آغاز فعالیت «رابطین HSE» در حال گام برداشتن به سمت سطح پنجم هستیم.

در فاز نخست، حدود ۱۲۰ رابط HSE معرفی شده‌اند که این تعداد قابل افزایش است و محور اصلی فعالیت این رابطین، توانمندسازی و آموزش مستمر است و برنامه‌ریزی شده تا دوره‌های آموزشی به‌صورت ماهانه حداقل دو روز برگزار شود.

کرمی از اجرای موفقیت‌آمیز برنامه ارگونومی مشارکتی خبر داد و گفت: در مرحله اول این برنامه، ۴۵ نفر از پرسنل امور تولیدی و پیمانکاری ظرف یک سال تحت آموزش‌های تخصصی قرار گرفتند و سپس به شناسایی و رفع مغایرت های مربوطه در محیط کار نمودند که تجربه موفقی بود و تصمیم به توسعه آن گرفتیم و برنامه HSE مشارکتی را با معرفی و توانمند سازی رابطین HSE آغاز کنیم.

توسعه اقتصاد، تجارت و صنعت ایران در دوران پسا جنگ

علی رسولیان
مدیرعامل فولاد سنگان

یکی از مهمترین تجارب ایران در دوران پسابحران، به رویکردهای اقتصادی و مدیریتی پس از جنگ ۸ ساله برمی‌گردد و فارغ از نتایج و مکانیزم اجرای آن، تجربه‌ای گرانسنگ را برای دوره پسابحران کنونی پیش روی مسئولین کشور قرار داده است. پایان جنگ ۸ ساله عراق علیه ایران، دوره آغاز بازسازی اقتصادی، توسعه زیرساخت‌های صنعتی و بازتعریف سیاست‌های تجاری به شمار می‌رود. در حالی که در پایان جنگ بخش مهمی از زیرساختهای اقتصادی و صنعتی کشور از بین رفته بود، سیاستهای اقتصادی دوران جنگ، در حل موضوع بازسازی و رفع رکود و تورم، کمبود منابع مالی و رفاه اجتماعی نمی‌توانست پاسخگو باشد، بنابراین ضرورت اصلاحات اقتصادی، نوسازی صنایع و ادغام در اقتصاد جهانی یک مسئله مهم به نظر می‌رسید. در این شرایط، اقتصاد ملی همانند یک سازمان بزرگ، پس از یک بحران شدید، نیازمند بازطراحی ساختارها، فرآیندها و منابع خود بود. دولت با سرمایه‌گذاری در صنایع مادر مانند فولاد، پتروشیمی و خودروسازی تلاش کرد، ظرفیت تولید ملی را افزایش دهد و زمینه رشد صنعتی را فراهم سازد.

فولاد مبارکه؛ بزرگترین فولادساز خاورمیانه پس از پایان جنگ ایران و عراق و در میانه اصلاحات اقتصادی پس از جنگ متولد شد. می‌توان شرایط آن زمان را در چهارچوب ایده بازسازی زودبازده تحلیل نمود که همزمان تجهیز و توسعه زیرساختها و صنایع کشور را بر مبنای نظریات نوسازی به همراه داشت. یکی از مهم‌ترین عوامل توسعه صنعتی در هر کشور، توانایی بنگاه‌ها در ایجاد مزیت‌های پایدار در بازارهای داخلی و خارجی است. مایکل پورتر از اندیشمندان علم مدیریت بر مزیتهای رقابتی تأکید داشت، اگرچه پیش از آن ریکاردو و بعدها طرفدارانش، نظریه مزیت نسبی در اقتصاد را بیش از پیش رواج داده بودند. به نظر می‌رسد در اواخر دهه ۶۰ ایران آگاهانه و البته به ناچار مزیت رقابتی و نسبی را در پیش گرفت. مزیت رقابتی ایران، یعنی منابع طبیعی فراوان به‌ویژه نفت و گاز، بیش از پیش مبنای توسعه صنعتی و اقتصادی در ایران قرار گرفت که توسعه صنایع پتروشیمی و پالایشی در دهه‌های بعد، تا حد زیادی بر همین مبنا شکل گرفت، ولیکن در دوران کنونی، ایده مزیت نسبی بودن نفت و گاز برای اقتصاد ایران، به دلیل وجود رقبای قدرتمند از نظر حجم تولید، فناوری، بهای تمام شده و لجستیک، با تردید مواجه است. از طرفی تمرکز بیش از حد بر منابع طبیعی باعث شده است، تنوع‌بخشی صنعتی و توسعه صنایع دانش‌بنیان با سرعت کمتری پیش رود. از دیدگاه استراتژیک، اتکای بیش از اندازه به یک منبع مزیت رقابتی، می‌تواند ریسک‌پذیری اقتصاد را افزایش دهد و مانع شکل‌گیری رویکردها و مزیت نوآورانه شود. اکنون با پایان جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران، و بروز دوره عدم قطعیت، شرایط اقتصادی در دوران پساجنگ به عنوان مهمترین موضوع، نقل محافل است.

تجربه کنونی نشان داد، اقتصاد متصل و تعریف منافع مشترک اقتصادی با جامعه بین‌الملل و سایر کشورها با تمرکز بر منافع ملی، علاوه بر توسعه متوازن، نقش اساسی در بازدارندگی ایفا می‌کند. در حال حاضر به دلیل آسیب بخشهای مهم زیرساختی کشور از جمله نفت، پتروشیمی و فولاد، و با نگاه به تجارب گذشته، از جمله اجرای ناقص، گزینشی و غیراصولی سیاستهای تعدیل ساختاری، تجربه دهه ها تحریم، ناکارآمدی سیاست جایگزینی واردات، به دلیل شکل گرفتن زیست اقتصادی جوامع در قالب جهانی سازی و هژمون اقتصاد بازار آزاد، رشد سریع تکنولوژی و لزوم هضم شدن ایران در اقتصاد منطقه‌ای و جهانی، نمی‌توان با رویکردهای خطی مدیریتی و تمرکز بر یک وجه، یعنی صنعت و اقتصاد، برای دوران پساجنگ تصمیم‌گیری و اقدام نمود. به جرأت می‌توان گفت؛ حرکت از وضعیت کنونی به سوی اقتصاد باز و توسعه تجارت بین‌الملل و ورود کامل به دروازه‌های اقتصاد جهانی، یک امر محتوم و ضروری است، هر چند که توسعه صادرات صنعتی، به‌ویژه در حوزه‌هایی مانند محصولات پتروشیمی، فولاد و سیمان، توسعه ارتباطات اقتصادی و راهبردی با بلوک شرق و عضویت در سازمانهای منطقه‌ای شانگهای و بریکس، نشان‌دهنده تلاش برای ایجاد زمینه حضور در بازارهای منطقه‌ای و جهانی بود، اما دامنه عمل و تأمین منافع ملی از این مسیر به دلیل تحریم‌های گسترده، با چالش مواجه شد.

از چالش‌های اقتصادی و صنعتی کشور، ضعف در نظام مدیریت بنگاه‌های صنعتی و محدود بودن رقابت در برخی صنایع است. سیطره و ورود بیش از حد دولت به سیاستگذاری و بنگاهداری اقتصادی، انگیزه لازم برای رقابت و نوآوری را از بنگاههای فعال سلب نموده است در حالی که نسخه مدیریت دولت بر اقتصاد نیز، نه در ایران بلکه در سایر کشورها در طول دهه‌های گذشته نتیجه نامطلوبی داشته است و به طور کلی نظام عرضه و تقاضا را بی اثر و یا محدود می‌کند.

از بیـن رفتن فضای رقابت، ضمـن انحصار در بخشـهای مهم صنعـت، تولید و حتـی تجارت، با عقلانیـت بـازار بر مبنای مـدل عرضـه و تقاضا و مدیریـت کیفیـت و بهـره‌وری، در تضـاد اسـت و باعث می‌شـود در نبـود رقابت مؤثـر، انگیزه برای بهبـود فرآیندهـا، کاهـش هزینه‌هـا و ارتقـای کیفیـت محصـولات کاهـش یابـد. دور مانـدن از فضای اقتصاد جهانی و عدم اسـتفاده از پتانسـیل هـای ایـن بـازار بـزرگ و یکپارچه می‌توانـد روند اقتصـاد پسـاجنگ را بـا چالـش بیشـتری مواجه نمایـد، همانطـور کـه ضعـف زیرسـاخت‌های لجسـتیکی، محدودیت‌هـای مالـی و گاه ناهماهنگی‌هـای مدیریتـی باعـث شـده اسـت تا برخـی صنایع نتوانند به‌طـور کامل از فرصت‌های بازارهـای بین‌المللـی بهره‌بـرداری کننـد. بنابراین شـرکت‌های صنعتی و بنگاههـای اقتصادی برای حضـور در بازارهـای جهانـی نیازمنـد بهبـود مدیریـت زنجیره تأمین، استانداردسـازی تولید و ارتقـای فنـاوری هسـتند. رویکردهـای علمی به مدیریـت زنجیـره تأمیـن نشـان می‌دهـد کـه موفقیـت در تجـارت صنعتـی تنهـا بـه ظرفیـت تولیـد وابسـته نیسـت، بلکـه هماهنگـی میـان تأمین‌کنندگان، تولیدکننـدگان، توزیع‌کنندگان و بازارهای هدف نیز نقش اساسی دارد.

بنابراین اولین گام اساسـی در فـردای توافق، اصـلاح جدی سـاختار اقتصـادی و نظـام پولی و بانکـی اسـت. تسـریع انتقـال مالکیت بخشـهای مهـم اقتصـادی و صنعتـی از دولـت بـه بخـش خصوصـی می‌توانـد موجـب افزایـش انعطاف‌پذیـری مدیریتی، بهبـود تصمیم‌گیری و افزایـش نوآوری شـود. با این حـال، موفقیت این سیاسـت‌ها تـا حـد زیـادی بـه شـفافیت فرآیند واگـذاری، رقابتی بـودن بازارها و وجـود نهادهای نظارتـی کارآمـد وابسـته اسـت. تنوع بخشـی به اقتصـاد کشـور و توجـه بـه مزیتهـای نسـبی از جملـه معـدن و فـولاد در کنار التفات بیشـتر به صنایعـی ماننـد غـذا، نسـاجی، قطعه‌سـازی و خدمـات صنعتی، گردشـگری و صنایع کوچک و متوسـط کـه انعطاف‌پذیری بیشـتری در پذیرش فناوری‌هـای جدیـد و پاسـخ بـه تغییـرات بـازار دارنـد، نقـش مهمـی در اشـتغال و افزایش تنوع تولیـدی دارنـد و می‌توانـد جذابیـت اقتصـادی و تـاب‌آوری در شـرایط خـاص را بـه همراه داشـته باشـد. بـا توجـه بـه شـرایط کنونـی، محدودیت دسترسـی بـه منابـع مالـی، ضعـف در مدیریـت بازاریابـی و نقصـان ارتبـاط بـا شـبکه‌های بین‌المللـی از جملـه موانعـی هسـتند کـه رشـد ایـن بخـش را محـدود کرده‌انـد. در چارچـوب نظریـه بازاریابـی صنعتـی، موفقیـت بنگاه‌هـا در بازارهـای رقابتـی نیازمنـد درک دقیـق نیازهای مشـتریان، توسـعه برنـد و ایجـاد روابط پایـدار با شـرکای تجـاری اسـت. بسـیاری از شـرکت‌های ایرانـی هنـوز در زمینـه برندسـازی صنعتـی و توسـعه شـبکه‌های صادراتـی بـا چالـش مواجـه هسـتند کـه ضـرورت پرداختـن بـه آنها نیـاز به تأکید و یادآوری ندارد.

در مجمـوع، اقتصـاد و تجـارت صنعتـی ایران در دهـه هـای پیشـین، مسـیری پیچیـده و چندبعـدی را طـی کـرده اسـت. از یـک سـو، سـرمایه‌گذاری گسـترده در زیرسـاخت‌های صنعتی، توسـعه صنایـع انرژی‌محور و گسـترش ظرفیت‌هـای تولیـدی توانسـته پایه‌های صنعتی کشـور را تقویـت کنـد و از سـوی دیگـر، چالش‌هایـی ماننـد وابسـتگی به منابـع طبیعی، محدودیت‌های سـاختاری در مدیریت بنگاه‌ها، و ضعـف در برخـی زیرسـاخت‌های تجـاری، کـم توجهی به سـایر بخشـها از جمله صنایع متوسط و کوچـک مقیـاس، مانـع از تحقـق کامـل ظرفیت‌هـای صنعتـی شـده‌اند. توسـعه صنعتی پایـدار نیازمنـد ترکیبـی از اسـتراتژی‌های کلان اقتصـادی و مدیریـت کارآمـد در سـطح بنگاه‌ها اسـت. در کنار دیپلماسـی اقتصـادی و اصلاحات جـدی در کشـور، بهبـود محیـط کسـب‌وکار، تقویـت رقابـت، سـرمایه‌گذاری در فنـاوری و نـوآوری، و توسـعه مدیریتـی می‌توانـد نقـش مهمـی‌در افزایش تـوان رقابتی صنایـع ایرانی در بازارهـای جهانـی ایفا کنـد. دیگر بـا رویکردهای گذشـته نمی‌تـوان انتظـار تسـریع رونـد رشـد و توسـعه را داشـت. اصـل مهمی‌کـه بایـد بـه آن اذعـان داشـت؛ بازتعریـف روابـط دیپلماتیـک و سیاسـت خارجـی بـر مبنـای سـه اصل اساسـی عـزت، حکمـت و مصلحـت و معطوف بـه تأمین منافـع ملـی اسـت و بازگردانـدن ظرفیت‌هـای گذشـته محدود، علاج کار نیسـت، بلکه تسـریع فرآینـد توسـعه مسـتلزم ایجـاد سـاختارهای مدیریتـی و تجاری جدیدی اسـت کـه بتوانند با ایجـاد ارتباطـات بین‌المللـی و تعریـف منافـع مشـترک اقتصادی در منطقه و جهـان، اقتصاد را بـرای رقابـت در فضـای پیچیده و پویـای جهانی آماده سازند.

بازدید مجری طرح ساماندهی تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی ایمپاسکو از شرکت زغال‌سنگ البرز مرکزی

ارتقای بهره‌وری در زغال‌سنگ البرز مرکزی

در راستای ارتقای بهره‌وری، افزایش قابلیت اطمینان تجهیزات و توسعه نظام‌های نوین نگهداری و تعمیرات در معادن و واحدهای فرآوری، مجری طرح ساماندهی تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی ایمپاسکو، به همراه دبیر کمیته فنی تخصصی ماشین‌آلات، از بخش‌های مختلف شرکت زغال‌سنگ البرز مرکزی بازدید کردند.

در بازدید فرشاد ابراهیم‌نژاد و سید محمد ذاکری از شرکت زغال‌سنگ البرز مرکزی، معدن گلیران، کارگاه‌های تعمیراتی، ناوگان ماشین‌آلات معدنی، کارخانه زغال‌شویی، تجهیزات فرآوری زغال‌سنگ و همچنین پایگاه امداد و نجات معدن بازدید به عمل آمد و روند بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری تجهیزات و ماشین‌آلات مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت.

در جلسات برگزار شده با مدیران و کارشناسان فنی، وضعیت موجود سیستم‌های نگهداری و تعمیرات ماشین‌آلات و تجهیزات فرآوری مورد بررسی قرار گرفت و بر ضرورت استقرار و توسعه نظام‌های مکانیزه مدیریت نگهداری و تعمیرات مبتنی بر تعمیرات پیشگیرانه (PM) و تعمیرات اصلاحی (CM) تأکید شد.

استقرار نظام جامع PM و CM و بهره‌گیری از سامانه‌های مدیریت نگهداری و تعمیرات، ضمن ثبت و پایش مستمر عملکرد تجهیزات از جمله نکات مورد اشاره در این جلسات بود که موجب برنامه‌ریزی هدفمند تعمیرات، کاهش خرابی‌های ناگهانی، جلوگیری از توقفات طولانی‌مدت تولید، افزایش عمر مفید ماشین‌آلات، کاهش هزینه‌های تعمیرات اساسی، بهینه‌سازی مصرف قطعات یدکی و افزایش بهره‌وری سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در حوزه ماشین‌آلات و تجهیزات خواهد شد.

همچنین حرکت به سمت تعمیرات پیش‌دستانه و مبتنی بر قابلیت اطمینان تجهیزات از دیگر موارد مورد تاکید بود که با شناسایی به‌موقع علائم خرابی و تحلیل سوابق تعمیراتی، از بروز توقفات ناخواسته در فرآیند استخراج و فرآوری جلوگیری شود.

در ادامه، وضعیت آمادگی عملیاتی پایگاه امداد و نجات، تجهیزات امدادی و ظرفیت‌های موجود برای مقابله با شرایط اضطراری و حوادث معدنی مورد ارزیابی قرار گرفت.

فرشاد ابراهیم‌نژاد مجری طرح ساماندهی تجهیزات و ماشین آلات معدنی ضمن قدردانی از حمایت‌ها و برنامه‌ریزی‌های مسیب موسوی مدیرعامل شرکت زغال‌سنگ البرز مرکزی، از همکاری و همراهی مدیر معدن گلیران، مدیر کارخانه زغال‌شویی، مدیر ماشین‌آلات و سایر مدیران، کارشناسان و کارکنان مجموعه در ارائه اطلاعات فنی، انتقال تجربیات و فراهم‌سازی شرایط بازدید تخصصی تقدیر و تشکر کرد.

در شرکت آلومینای ایران همزمان با روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی و خشکسالی مطرح شد

صنعت در کنار محیط زیست

همزمان با روز جهانی مقابله با بیابان‌زایی و خشکسالی، مراسمی با هدف ترویج فرهنگ حفاظت و احیای منابع طبیعی، استفاده بهینه از ظرفیت مراتع و با شعار «مراتع؛ شناخت، احترام و احیای مراتع» در شرکت آلومینای ایران برگزار شد. برگزاری این همایش، فرصتی برای تبادل تجربیات، ارتقای فرهنگ حفاظت از منابع طبیعی و تاکید بر مسئولیت اجتماعی در قبال محیط‌زیست بود و بار دیگر بر اهمیت صیانت از مراتع به‌عنوان سرمایه‌ای ملی و میراثی برای نسل‌های آینده تاکید شد.

در مراسم روز جهانی مقابله با بیابان‌زدایی که با حضور مدیران شرکت آلومینای ایران، فعالان حوزه منابع طبیعی و جمعی از مسئولان استانی و شهرستانی، برگزار شد بر اهمیت حفاظت از منابع طبیعی، مقابله با بیابان‌زایی و توسعه اقدامات آبخیزداری تاکید شد.

در این آیین، دکتر انصاری مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان، مهندس مقصودی رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان جاجرم، مهندس اسدی قائم مقام مدیرعامل و سرپرست مجتمع شرکت آلومینای ایران، مهندس میرزاجانی مدیر HSE شرکت و جمعی دیگر از مسئولان و کارشناسان حضور داشتند.

سخنرانان این همایش با اشاره به نقش حیاتی مراتع در حفظ تعادل اکوسیستم، کاهش فرسایش خاک، تقویت پوشش گیاهی و مقابله با تغییرات اقلیمی، بر ضرورت افزایش آگاهی عمومی، جلب مشارکت مردمی و گسترش همکاری میان دستگاه‌های اجرایی برای حفاظت از منابع طبیعی تأکید کردند.

در این مراسم همچنین بر نقش ارزشمند همکاری و هماهنگی میان اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری و شرکت آلومینای ایران در اجرای برنامه‌های مشترک زیست‌محیطی، کنترل بیابان‌زایی و اجرای طرح‌های آبخیزداری اشاره شد و این تعامل، ظرفیتی مؤثر برای حفظ و احیای عرصه‌های منابع طبیعی منطقه عنوان گردید.

برگزاری این همایش، فرصتی ارزشمند برای تبادل تجربیات، ارتقای فرهنگ حفاظت از منابع طبیعی و تاکید بر مسئولیت اجتماعی در قبال محیط‌زیست بود و بار دیگر بر اهمیت صیانت از مراتع به‌عنوان سرمایه‌ای ملی و میراثی برای نسل‌های آینده تاکید شد.

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه عنوان کرد

بازگشت به فرآیند تولید از دل بحران با اتکا به تاب‌آوری

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه گفت: این مجموعه صنعتی با تکیه بر تاب‌آوری و برنامه‌ریزی برای دوران بحران، حین بحران و پس از بحران، حتی در شرایط رکود و آسیب‌دیدگی نیز تولید را متوقف نکرد و در عین حال با وجود چالش های پیش آمده ناشی از حمله دشمن بازار را مدیریت کرد. فولاد مبارکه پس حمله دشمن در کمتر از ۱۴ دقیقه تخلیه ایمن کارکنان را انجام داد و در ادامه دستاوردهایی که در دل بحران به دست آمد موفق شد، کاری که چهار ماه زمان نیاز داشت را در ۴۵ روز به سر انجام رسانده و به مدار تولید بازگردد.

سعید زرندی، مدیرعامل گروه فولاد مبارکه با تشریح مهم‌ترین چالش‌های صنعت فولاد در سطح جهانی و داخلی، از برنامه‌ریزی این مجموعه برای مدیریت بحران، تداوم کسب‌وکار و بازسازی پس از آسیب‌دیدگی خبر داد و گفت: فولاد مبارکه با اتکا به استانداردهای بین‌المللی تاب‌آوری، توان مهندسی داخلی و کار تیمی، توانسته است در شرایط دشوار از جمله جنگ اخیر نیز مسیر بازگشت سریع به تولید را دنبال کند. وی با اشاره به مفهوم تاب‌آوری به‌عنوان پارادایم غالب در حوزه تعالی سازمانی، اظهار کرد: امروز جهان با شرایط چند بحرانی مواجه است و سازمان‌ها ناگزیرند علاوه بر مقاومت در برابر شوک‌ها، توان بازیابی سریع، انطباق با شرایط جدید و حتی تبدیل بحران به فرصت را در خود تقویت کنند.

چشم‌انداز نگران‌کننده بازار جهانی فولاد

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه با بیان اینکه بازار جهانی فولاد در شرایط رکودی قرار دارد، افزود: چشم‌انداز تقاضای جهانی فولاد کاهشی شده و در عین حال با مازاد ظرفیت قابل‌توجهی در جهان مواجه هستیم.

به گفته زرندی، یکی از مهم‌ترین تحولات بازار جهانی، افزایش صادرات مازاد چین است؛ به‌طوری‌که صادرات فولاد این کشور در سال جاری به ۱۳۱ میلیون تن رسیده و نسبت به سال‌های ۲۰۲۰، حدود ۱۵۳ درصد افزایش یافته است.

وی ادامه داد: حتی بدون بروز جنگ نیز سال ۱۴۰۴ برای صنعت فولاد، سالی خاص و بحرانی بود؛ چراکه این صنعت همواره به‌صورت دوره‌ای با سیکل‌های بحرانی مواجه شده و از سال گذشته نیز با بحران بازار و رکود همراه شده است.

مدیرعامل فولاد مبارکه همچنین به تشدید روند حمایت‌گرایی در اقتصاد جهانی اشاره و بیان کرد: کشورهایی مانند آمریکا، کانادا و هند با افزایش تعرفه‌ها و حمایت از ظرفیت‌های داخلی خود، در حال بازتعریف سیاست‌های صنعتی هستند و این موضوع برای فعالان صنعت فولاد به ویژه در داخل کشور اهمیت راهبردی دارد.

فولاد سبز و الزامات آینده صادرات

وی فولاد سبز و الزامات کاهش کربن را از دیگر روندهای مهم جهانی برشمرد و اظهار کرد: از سال ۲۰۲۶، استانداردهای زیست‌محیطی به‌ویژه در اتحادیه اروپا با جدیت بیشتری اعمال خواهد شد. فولاد مبارکه نیز با وجود پشت سر گذاشتن سالی سخت، توانسته در ارزیابی‌های جهانی یک پله ارتقا یابد و هدف‌گذاری این گروه صنعتی، همچنان دستیابی به رشد بیشتر در رتبه‌بندی‌های بین‌المللی است.

زرندی با تشریح مفهوم تاب‌آوری سازمانی گفت: در این رویکرد، صرفاً کاهش آسیب ناشی از بحران مدنظر نیست، بلکه سازمان باید بتواند پس از شوک، سریع‌تر بازیابی شود و حتی از دل بحران، فرصت‌های تازه خلق کند.

وی افزود: امروز پس از مفهوم تاب‌آوری، مفهوم پادشکنندگی نیز در ادبیات مدیریتی جهان مطرح شده است؛ به این معنا که سازمان‌ها باید از فشارها و حوادث برای تقویت خود استفاده کنند.

مدیرعامل فولاد مبارکه با اشاره به سیر تحول مفاهیم مدیریتی در سازمان‌ها تصریح کرد: در یک بازه زمانی، تمرکز از کیفیت به بهره‌وری، سپس به چابکی منتقل شد و اکنون مهم‌ترین موضوع در حوزه تعالی سازمانی، تاب‌آوری است؛ زیرا جهان با تنش‌های ژئوپولیتیکی، اختلال زنجیره تأمین، بحران انرژی، حملات سایبری و تحولات ناشی از فناوری‌های نوین مواجه است.

وی خاطرنشان کرد: فولاد مبارکه در مواجهه

با این شرایط، دو مسیر اصلی را دنبال کرده است؛ نخست، افزایش آمادگی سازمان برای واکنش کوتاه‌مدت در برابر بحران‌ها و دوم، کاهش آسیب‌پذیری راهبردی از طریق بازنگری در جهت‌گیری‌های استراتژیک.

تهدیدهای زنجیره فولاد و برنامه‌های مقابله‌ای

زرندی سپس به مهم‌ترین محورهای تهدیدکننده تاب‌آوری در زنجیره فولاد اشاره و بیان کرد: امنیت مواد اولیه، انرژی، آب، گاز، حمل‌ونقل، توسعه برون‌مرزی، ملاحظات زیست‌محیطی و تحول دیجیتال و امنیت سایبری، از مهم‌ترین حوزه‌هایی هستند که برای هر یک از آنها برنامه‌ریزی مشخصی انجام شده است.

وی ادامه داد: در حوزه مواد اولیه، فولاد مبارکه تقویت هلدینگ معدنی و تمرکز بر معادن داخلی و همچنین سرمایه‌گذاری در ظرفیت‌های معدنی خارج از کشور را در دستور کار قرار داده است.

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه با اشاره به اقدامات این گروه صنعتی در خود تأمینی انرژی گفت: پروژه نیروگاه ۹۱۴ مگاواتی فولاد مبارکه در آستانه بهره‌برداری کامل بود که مورد حمله دشمن آمریکایی-صهیونی قرار گرفت همچنین نیروگاه ۶۰۰ مگاواتی خورشیدی نیز از دیگر پروژه‌های راهبردی این گروه صنعتی در حوزه خودکفایی انرژی که پیشرفت قابل‌توجهی داشته است.

وی اضافه کرد: همچنین در حوزه آب، فولاد مبارکه ضمن اجرای طرحهای مربوط به بازچرخانی هفت تا هشت باره آب در سیکل داخلی، اجرای طرح‌های بازچرخانی و استفاده از پساب ۱۴ شهر اطراف را دنبال می‌کند و پروژه انتقال آب از دریا نیز از اقدامات مهم این گروه صنعتی در سال گذشته بوده است. در زمینه گاز نیز فولاد مبارکه به حوزه سرمایه‌گذاری در میادین گازی ورود کرده و برنامه‌هایی برای توسعه حضور در این بخش دارد که با وجود چالش‌های پیش آمده ناشی از جنگ همچنان با قوت از جانب ما در حال دنبال شدن است.

زیرساخت‌های حمل‌ونقل و لجستیک

مدیرعامل فولاد مبارکه با اشاره به زیرساخت‌های حمل‌ونقل این گروه صنعتی گفت: فولاد مبارکه بزرگ‌ترین سیستم ریلی بخش خصوصی کشور را در اختیار دارد و برای مدیریت بهتر بحران‌ها، موضوع تملک اسکله اختصاصی را نیز دنبال می‌کند.

زرندی همچنین از اخذ برخی استانداردهای مرتبط با کربن برای تسهیل صادرات به اتحادیه اروپا خبر و تأکید کرد: در کنار این موضوع، تمرکز بر دیجیتالی‌سازی و ارتقای امنیت سایبری نیز به‌طور جدی در دستور کار قرار دارد و امید می‌رود تا پایان سال، دستاوردهای مهمی در حوزه تحول دیجیتال حاصل شود.

وی در ادامه با اشاره به اقدامات ساختاری فولاد مبارکه در حوزه مدیریت بحران اظهار کرد: این مجموعه از سال گذشته موفق به اخذ استاندارد بین‌المللی ISO ۲۲۳۰۱ در حوزه مدیریت تداوم کسب‌وکار شده و بر اساس همین استاندارد، فعالیت‌های حیاتی، تحلیل اثرات بحران، طراحی راهکارهای تداوم، تمرین‌های آمادگی و ارزیابی‌های مستمر را در دستور کار قرار داده است.

آمادگی پیش از بحران و سناریوهای عملیاتی

مدیرعامل فولاد مبارکه اظهار کرد: پیش از وقوع جنگ ۱۲ روزه نیز جلسات کمیته بحران با محور تداوم کسب‌وکار برگزار می‌شد و سناریوهای مختلفی از جمله اختلال انرژی، حملات سایبری، بحران عملیاتی خطوط تولید، اختلال در شبکه‌های ارتباطی، شرایط اضطراری و حوادث امنیتی بررسی شده بود.

زرندی اضافه کرد: این برنامه‌ریزی‌ها باعث شد هنگام وقوع حادثه، مجموعه از آمادگی لازم برخوردار باشد. به گفته وی، در جریان حملات، متاسفانه یکی از همکاران پرتلاش و متعهد به درج رفیع شهادت نایل شد، اما در عین حال طی ۱۴ دقیقه توانست چند هزار نفر را از کل مجموعه صنعتی مجتمع فولاد مبارکه تخلیه کند؛ موضوعی که حاصل تمرین‌ها و آمادگی‌های قبلی بود؛ این مجموعه صنعتی برای دوران بحران، حین بحران و پس از بحران، بسته‌های مشخص عملیاتی طراحی کرده بود.

زرندی همچنین از تدوین سند راهبردی بازیابی و تداوم کسب‌وکار در دوره جنگ و پساجنگ خبر داد و گفت: پیش از وقوع بحران، ده‌ها جلسه آمادگی در این زمینه برگزار شده بود؛ پس از بروز حادثه، اقدامات در چهار محور اصلی شامل مدیریت ایمنی و تثبیت شرایط، راه‌اندازی فوری و بازگشت به تولید، بازسازی و نوسازی زیرساخت‌ها و نیز نوسازی و بهبود پیگیری شد.

مدیرعامل فولاد مبارکه تصریح کرد با اشاره به شرایط بازار در زمان بحران اظهار کرد: همزمان با آسیب‌دیدگی، قیمت‌ها در بازار با جهش شدید مواجه شده بود، اما فولاد مبارکه تصمیم گرفت با وجود شرایط آسیب‌دیده، سریع وارد بازار شود تا از تشدید التهاب جلوگیری کند. به گفته وی، عرضه به‌موقع و مدیریت روانی بازار موجب شد قیمت‌ها کنترل شود و حتی در برخی موارد به سطحی پایین‌تر از زمان بحران بازگردد.

وی بازسازی تأسیسات آسیب‌دیده را یکی از مهم‌ترین مراحل پس از حادثه دانست و افزود: از نخستین روز پس از آتش‌بس، فرآیند مستندسازی خسارت با حضور کارشناسان رسمی آغاز شد و تیم‌های تخصصی نیز بلافاصله وارد عمل شدند.

زرندی خاطرنشان کرد: در ابتدا پیش‌بینی شده بود که بازگشت یکی از خطوط اصلی تولید حدود چهار ماه زمان ببرد، اما با اتکا به توان مهندسی داخلی، فعالیت شبانه‌روزی و سه‌شیفته، این روند با سرعت بیشتری پیش رفت و گام اول و بخشی از مرحله بازسازی طی ۴۵ روز انجام شد.

وی سه عامل اصلی این موفقیت را دانش عمیق نیروی انسانی، ثمرات بومی‌سازی در سال‌های گذشته و کار تیمی مبتنی بر اعتماد عنوان کرد و گفت: توان بالای شرکت‌های ایرانی و مهندسان داخلی در این تجربه به‌خوبی نمایان شد.

مدیرعامل گروه فولاد مبارکه با تاکید بر اینکه فولاد مبارکه در مسیر بازسازی صرفا به احیای وضعیت پیشین اکتفا نخواهد کرد، اظهار کرد: این مجموعه به دنبال ثبت یک رکورد تازه در حوزه بازیابی و بازسازی صنعتی است و در قالب یک کار منسجم تیمی و بهره مندی از همه ظرفیت های موجود تلاش می‌کند در بازه‌ای کوتاه‌تر از برآوردهای قبلی، به الگویی ملی و حتی بین‌المللی در این زمینه تبدیل شود.

برای نخستین بار در استان کرمان رقم خورد؛

درخشش گهرزمین در جایزه ملی تعالی نگهداشت

شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین در هشتمین دوره جایزه ملی تعالی نگهداشت و مدیریت دارایی‌های فیزیکی ایران، موفق به کسب تندیس بلورین سطح ۲ این رویداد ملی شد. این نخستین مرتبه در استان کرمان بود که شرکتی موفق به کسب این جایزه می‌شد. در فرایند دستیابی به این عنوان، بهره‌گیری از نظام‌های روز مدیریت دارایی‌ها، توسعه فرآیندهای برنامه‌ریزی و پایش عملکرد، و به‌کارگیری راهکارهای مبتنی بر داده در تصمیم‌سازی‌های فنی و عملیاتی مورد توجه قرار گرفته است.

موفقیت گهرزمین در کسب تندیس بلورین جایزه ملی تعالی نگداشت و مدیریت دارایی‌های فیزیکی ایران در نتیجه استقرار رویکردی نظام‌مند در حوزه نگهداشت و مدیریت دارایی‌های فیزیکی، پیاده‌سازی استانداردهای نوین، تمرکز بر بهبود مستمر و ارتقای قابلیت اطمینان تجهیزات در این شرکت حاصل شده است.

در فرایند دستیابی به این عنوان، بهره‌گیری از نظام‌های روز مدیریت دارایی‌ها، توسعه فرآیندهای برنامه‌ریزی و پایش عملکرد، و به‌کارگیری راهکارهای مبتنی بر داده در تصمیم‌سازی‌های فنی و عملیاتی مورد توجه قرار گرفته است.

مسئولان شرکت معدنی و صنعتی گهرزمین، کسب تندیس بلورین سطح ۲ را مرهون تلاش، همدلی و تخصص سرمایه انسانی این مجموعه دانسته و آن را گواهی بر تعهد سازمان به تعالی، افزایش بهره‌وری و نقش‌آفرینی در توسعه پایدار کشور عنوان کردند.

بر پایه این گزارش، شرکت گهرزمین با هدف تداوم روند بهبود در حوزه نگهداشت و مدیریت دارایی‌های فیزیکی، برنامه‌های خود را در راستای ارتقای سطح بلوغ سازمانی و حضور پررنگ‌تر در عرصه‌های ملی و بین‌المللی دنبال می‌کند. گفتنی است، شرکت گهرزمین برای نخستین بار در استان کرمان موفق شد این جایزه را بدست آورد.

درخشش شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر در بیست‌وسومین همایش تعالی

تندیس بلورین با امتیاز بالای ۵۰۰ برای توسعه آهن و فولاد

شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر در بیست‌وسومین همایش تعالی سازمانی با کسب امتیازی بالاتر از ۵۰۰، موفق به دریافت تندیس بلورین شد و افتخاری تازه در مسیر تعالی سازمانی به ثبت رساند.این سومین بار است که شرکت توسعه افتخار دریافت این نشان را از آن خود می‌کند.

این شرکت در میان سازمان‌های حاضر در این دوره از همایش، بالاترین امتیاز را در سطح تندیس بلورین به خود اختصاص داد؛ دستاوردی که نشان‌دهنده رویکرد هدفمند، برنامه‌ریزی منسجم و اهتمام جدی مجموعه به بهبود مستمر، ارتقای کیفیت و استقرار الگوهای نوین مدیریتی است.کسب این موفقیت جایگاه شرکت را به عنوان مجموعه‌ای پیشرو در حرکت به سوی تعالی سازمانی تثبیت کرد و ظرفیت بالای آن را در دستیابی به استانداردهای برتر عملکردی را نشان داد. بیست‌وسومین همایش تعالی سازمانی با حضور جمعی از شرکت‌ها و سازمان‌های بزرگ کشور برگزار شد و شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر توانست با عملکردی شایسته، درخشش قابل‌توجهی در این رویداد ملی داشته باشد.

در بررسی آمار تولید در سطح بین‌المللی مطرح شد

از دست رفتن جایگاه ایران در فولادسازی دنیا

روند تولید فولاد دنیا در سال‌های اخیر کاهشی بوده است. بخشی از این افت تولید از کاهش رونق ساخت‌وساز در چین نشأت می‌گیرد. در عین‌حال فولادسازی در سایر نقاط دنیا نیز به سمت تکمیل زنجیره ارزش، تولید محصولات با ارزش افزوده بالاتر و همچنین تولید محصولاتی با آلایندگی کمتر پیش رفته است. با وجود روند نزولی فولادسازی دنیا در سالیان اخیر، شاهد روند روزافزون تولید فولاد در ایران بوده‌ایم. در این میان تنها محدودیت‌های انرژی مانع فولادسازی ما بوده‌اند. البته در ماه آوریل از میزان تولید فولاد کشور به شدت کاسته شده است. انتظار می‌رود این افت تولید که از جنگ و تحمیل خسارت به صنایع فولادی ایران نشأت می‌گیرد، در ماه‌های آتی نیز تداوم داشته باشد. هرچند امید صنعتگران به بازسازی صنایع و احتمال توافق در ماه‌های آتی، امید به توسعه تولید و باز پس گرفتن بازارهای فولاد را در سطح جهانی زنده نگه داشته است.

زهرا مومنی
پیام‌آوران معدن و فولاد

در طول سالیان گذشته ایران توانسته است در مقام دهمین فولادساز بزرگ دنیا، جایگاه خود را تثبیت کند. مجموع تولید فولاد ایران در طول سال کمی بیش از ۳۰ میلیون تن برآورد می‌شود. این تولید در حالی است که ظرفیت نصب شده در واحدهای فولادسازی کشور حدود ۵۰ میلیون تن است. بنابراین باید اقرار کرد که در طول سالیان گذشته از تمامی ظرفیت نصب شده روی صنعت فولاد کشور به درستی بهره گرفته نشده است. بخشی از این محدودیت تولید در سایه ناترازی انرژی کشور حاصل شده است. درواقع برق موردنیاز واحدهای فولادی در ماه‌های گرم سال تامین نمی‌شود. در همین حال باید تاکید کرد که توسعه صنعت فولاد کشور با تکیه بر منابع گازی کشور ممکن شده است. به این معنی که تولید فولاد کشور با تکیه بر آهن اسفنجی به‌عنوان ماده اولیه انجام گرفته است. در این فرآیند گاز علاوه‌بر منبع انرژی حکم خوراک واحدهای صنعتی را هم دارد. در این میان بی‌توجهی سیاستگذار به توسعه زیرساخت‌های گازی کشور که البته در نبود سرمایه لازم ایجاد شده، به کاهش تولید فولاد و خالی ماندن ظرفیت‌های این بخش منجر می‌شود. در همین‌حال اعمال سال‌های طولانی تحریم علیه اقتصاد ایران نیز بر بار مشکلات این صنعت افزوده است. در چنین فضایی پس از حمله دوم آمریکا و رژیم صهیونیستی به خاک ایران و مورد اصابت قرار گرفتن واحدهای فولادی کشور، بخشی از ظرفیت تولید در صنعت فولاد کشور کاهش یافت. درنتیجه ایران دیگر جایگاه دهم فولادسازی دنیا را در اختیار ندارد. از دست رفتن این جایگاه درحالی است که فولادسازان کشور به پتانسیل این صنعت برای کسب رتبه‌های بهتر حتی تا هفتمین فولادساز بزرگ دنیا، مفتخر بودند.

در همین‌حال باید تاکید کرد که طی ماه‌های اخیر از میزان تولید فولاد در منطقه خاورمیانه کاسته شده است. این افت تولید را می‌توان در سایه تنش‌های ژئوپلتیک حاکم بر منطقه توجیه کرد. هرچند باید اقرار کرد که از دست رفتن ظرفیت تولید، ماندگار نخواهد بود.

افت تولید فولاد در سطح جهانی

براساس آمار منتشر شده توسط انجمن جهانی فولاد، مجموع تولید فولاد خام دنیا در ماه آوریل ۲۰۲۶ برابر ۱۵۳,۴ میلیون تن گزارش شده است. این حجم از تولید در قیاس با مدت مشابه سال گذشته آن، برابر ۱,۹ درصد کاهش داشته است. مجموع تولید فولاد دنیا نیز از ژانویه تا پایان آوریل امسال میلادی برابر ۶۱۳,۳ میلیون تن برآورد شده است. این رقم در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۵ میلادی، کاهش ۲ درصدی داشته است.

بررسی تولید فولاد به تفکیک منطقه‌ای حکایت از آن دارد که در بازه زمانی ژانویه تا آوریل میزان تولید فولاد در منطقه آفریقا، سایر کشورهای اروپایی (به‌جز کشورهای عضو در اتحادیه) و شمال آمریکا در مقایسه با مدت مشابه سال ۲۰۲۵ میلادی، مثبت و رو به رشد گزارش شده است. رشد تولید فولاد خام در منطقه آفریقا در این دوره برابر ۸,۷ درصد بوده است. تولید فولاد در سایر کشورهای اروپایی افزایش ۴,۳ درصدی داشته است. در همین‌حال میزان تولید در منطقه شمال آمریکا نیز با افزایش ۳,۵ درصدی همراه بوده است.

خاورمیانه سرآمد بیش‌ترین افت تولید

در میان سایر منطق دنیا بیش‌ترین افت تولید فولاد به منطقه خاورمیانه اختصاص داشته و برابر ۱۲,۸ درصد گزارش شده است. به این ترتیب سهم این منطقه از تولید فولاد دنیا در ماه آوریل ۲۰۲۶ میلادی افت جدی داشته است. این کاهش در سایه جنگ و تنش در منطقه حاصل شده است. به‌خصوص آنکه در جریان جنگ بخشی از صنایع فولادی در منطقه خاورمیانه متحمل خسارات جدی شدند. در این دوره تولید فولاد در کشورهای روسیه، کشورهای عضو سی‌آی‌اس و اوکراین نیز افت ۱۱,۵ درصدی داشته است. این کاهش را هم می‌توان به تشدید تنش نظامی در این منطقه نسبت داد. تولید در اتحادیه اروپا نیز در بازه زمانی موردبحث کاهش ۲,۲ درصدی، در منطقه آسیا و اقیانوسیه افت ۱,۸ درصدی و در جنوب آمریکا کاهش ۰,۹ درصدی داشته است. گفتنی است بیش‌ترین افت تولید در منطقه خاورمیانه و برابر ۲۷,۶ درصد گزارش شده است.

بزرگ‌ترین فولادسازان دنیا

در ماه آوریل همچنان بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد دنیا چین بود. میزان تولید فولاد این کشور در ماه آوریل نسبت به مدت مشابه سال گذشته برابر ۲,۸ درصد کاهش داشته است. مجموع تولید فولاد این کشور از ژانویه تا آوریل نیز ۴,۱ درصد افت داشته است.

هند نیز در مقام دومین فولادساز بزرگ دنیا قرار دارد. تولید فولاد این کشور در ماه هند ۳,۹ درصد بیشتر شده است. مجموع تولید فولاد این کشور ژانویه تا آوریل برابر ۹,۴ درصد بیشتر شده است. میزان تولید ایالات متحده نیز در این بازه زمانی ۹,۴ درصد بیشتر و در بازه زمانی ژانویه تا آوریل نیز ۶,۶ درصد بیشتر شده است.

تولید ژاپن در مقام چهارمین فولادساز بزرگ دنیا نیز در ماه آوریل برابر ۰,۳ درصد بیشتر شده است. مجموع تولید فولاد این کشور از ژانویه تا آوریل برابر ۱,۲ درصد کمتر شده است. کشورهای کره‌جنوبی، روسیه، ترکیه، آلمان، برزیل و ویتنام در رده دیگر فولادسازان بزرگ دنیا قرار گرفته‌اند. گفتنی است در ماه آوریل رشد تولید ویتنام برابر ۴ درصد بوده است. مجموع رشد تولید فولاد این کشور از ژانویه تا آوریل برابر ۸,۴ درصد گزارش شده است. گفتنی است در ماه آوریل ویتنام جایگزین ایران در مقام دهمین فولادساز بزرگ دنیا قرار گرفت.

بدون تردید از دست رفتن جایگاه ایران در بازار رقابت جهانی به‌منزله تحمیل خسارات جدی به فعالان این صنعت است. به بیان دقیق‌تر بازار صادراتی به آسانی به دست نمی‌آید که به سادگی از دست برود. در فضای کنونی سایر رقبای جای فولاد ایران را در این رقابت خواهند گرفت. با وجود این فعالان صنعت فولادسازی ایران تاکید دارند، چنانچه توافقی میان ایران و ایالات متحده شکل بگیرد که به رفع تحریم‌های اعمال شده بر اقتصاد ایران منجر شود، احتمال بازیابی سریع توان فولادسازی ما در بازار رقابت جهانی وجود خواهد داشت. در این میان موقعیت ژئوپلتیک کشور و دسترسی خوب به بازارهای جهانی متضمن جایگاه ما در بازار صادراتی فولاد خواهد بود. به‌خصوص آنکه در طول سالیان گذشته تحریم و محدودیت در تعاملات جهانی یکی از موانع اصلی برای حضور موفق فولادسازان ما در بازار رقابت بین‌المللی بود. در این میان فولادسازان ایرانی حتی ناچار بودند محصول خود را ارزان‌تر یا با نام کشوری دیگر به فروش برسانند. چنانچه این دست موانع مرتفع شود، شاهد توسعه صنعت فولادسازی کشور خواهیم بود.

معامله فلز سرخ دوبرابر قیمت در بازه بلند مدت

صعود مس به زیان واحدهای ذوب شد؟

فلز سرخ در ماه ژوئن ۲۰۲۶ در اوج یعنی کانال ۱۳هزار دلاری معامله شد؛ اگرچه این فلز نتوانست همانند ماه مه مجدد به کانال قیمتی ۱۴هزار دلاری صعود کند، اما متوسط قیمت فروش ماهانه مس در معاملات نقدی و آتی بورس فلزات لندن بالاتر از متوسط قیمت ماهانه در ماه مه بود. با این وجود افزایش شاخص دلار آمریکا با گران کردن کامودیتی‌ها برای دارندگان سایر ارزها، ترمز رشد قیمت در بازار فلز سرخ را کشید به نحوی که در هفته پایانی ششمین ماه میلادی، قیمت مس تعدیلی اندک را تجربه کرد. صعود بهای مس در بازارهای جهانی، عدم امکان رشد تولید معدنی و افزایش تولید مس تصفیه‌شده از سوی چین باعث شده تا رقابت برای کنسانتره مس از سوی واحدهای ذوب در سال جاری میلادی به حدی شدت بگیرد که واحدهای ذوب، کنسانتره را با نرخی معادل یا حتی بالاتر از قیمت مس تصفیه‌شده خریداری کنند. درچنین شرایطی واحدهای ذوب هزینه تصفیه را با اتکا به استحصال سایر عناصر موجود در مس تامین می‌کنند. طلا، نقره و گوگردی که تبدیل به اسید سولفوریک می‌شود هزینه استحصال مس را جبران کرده و حداقل سودآوری برای واحدهای ذوب را در شرایط رقابتی فعلی تامین می‌کند.

شمس‌الدین حشمت‌زاد
نویسنده پیام‌آوران معدن و فولاد

فلز سرخ بالاتر از میانگین تاریخی

مس در معاملات نقدی و تحویل فیزیکی بورس فلزات لندن در ماه ژوئن با متوسط قیمتی معادل ۱۳هزار و ۵۹۹دلار به ازای هر تن دادوستد شد، این درحالی است که متوسط قیمت فروش ماهانه آن برای فروش با تحویل ۳ماهه ۱۳ هزار و ۶۴۴ دلار بود. البته در سیزدهم ماه مه امسال قیمت روزانه فروش مس نقدی در بورس فلزات لندن به رکورد قیمتی تاریخی ۱۴هزار و ۹۷دلار نیز رسید و در همین روز این محصول در فروش آتی ۳ماهه با قیمت ۱۴هزار و ۱۴۰دلار نیز به فروش رفت، اگرچه در ادامه مس از رکورد قیمتی تاریخی ۱۴هزار دلاری عقب نشست، اما این فلز سطوح بالای قیمتی در کانال ۱۳هزار دلاری را حفظ کرد.

اگر در زمره معامله‌گران فلز سرخ باشید یا اخبار نوسان قیمت این فلز را در سال‌های اخیر دنبال کرده باشید، می‌دانید که ۲۰۲۶ سالی تکرار نشدنی در بازار فلز سرخ بود، درحالی که هر تن از این فلز برای سال‌های متوالی در کانال قیمتی ۶هزار تا ۸هزار دلاری معامله می‌شد و از صعود به کانال ۹هزار دلاری به‌عنوان اوج‌گیری غیرقابل وصول فلز سرخ یاد می‌شد، مس در سال ۲۰۲۶ به رکوردهای جدید قیمتی صعود کرد و در این کانال‌های قیمتی تثبیت شد.

صعود قیمتی مس در بازارهای جهانی در سال جاری میلادی درحالی رقم خورد که ذخیره فیزیکی این فلز در بورس‌های جهانی نیز افزایشی بود، درواقع جهش قیمت مس به سطحی تقریبا ۲برابر متوسط قیمت در بازه‌های بلندمدت باعث شده تا برداشت مس از بسیاری از معادن اقتصادی شود و در شرایط کنونی قیمت‌ها حامی رشد تولید است. با این وجود افزایش موجودی مس در انبارهای جهانی تا به‌حال نتوانسته ترمز صعود قیمتی این فلز را بکشد.

البته در همین زمان اخبار مختلف به تعدیل‌های قیمتی در بازار فلز سرخ می‌انجامد؛ اما علی‌رغم عقب‌نشینی مس همچنان در اوج به سر می‌برد.

مس در معاملات آتی کامکس آمریکا در هفته پایانی ماه ششم میلادی (ژوئن) با قیمتی برابر ۶,۱۴۴ دلار به ازای هر پُند دادوستد شد؛ این رقم ۲۱درصد بالاتر از قیمت فروش در پایان ژوئن سال گذشته بود و نسبت به ابتدای سال جاری میلادی نیز رشدی ۸درصدی را ثبت کرد. با این وجود فلز سرخ در بازه ماهانه ۲,۶درصد و در بازه هفتگی ۲,۹درصد ارزان شد.

عقب‌نشینی در بازه هفتگی

فلز سرخ در هفته پایانی ماه ژوئن

۲,۹درصد ارزان شد؛ تقویت دلار آمریکا و احتمال افزایش دیگری در نرخ بهره آمریکا از سوی فدرال‌رزرو برای مهار تورم در ایالات متحده، عامل عقبگرد قیمتی در بازار فلز سرخ بود. البته فدرال‌رزرو در در آخرین جلسه سیاستگذاری خود، تغییری در نرخ بهره نداد، اما کوین وارش، رئیس فدرال رزرو، از حمایت فزاینده از سیاست‌های پولی سختگیرانه‌تر با هدف بازگرداندن ثبات به قیمت‌ها گفت.

افزایش ایندکس دلار یعنی رشد ارزش آن نسبت به سایر ارزها، هر محصولی که با دلار قیمت‌گذاری می‌شود را برای خریداران از کشورهایی با پولی غیر از دلار گران می‌کند؛ بنابراین رشد شاخص دلار، ترمز رشد قیمت در بازارهای کالایی دنیا را می‌کشد.

درعین حال در شرایط کنونی نگرانی‌های جدی در خصوص رشد اقتصاد جهانی به وجود آمده است، این موضوع با تاثیر منفی بر تقاضا برای فلزات صنعتی می‌تواند ترمز رشد قیمت در بازارهای کالایی دنیا را بکشد. البته تحلیلگران معتقدند که اگرچه تقاضا برای مس در بخش‌های سنتی مصرف‌کننده مس با ضعف مواجه می‌شود، اما تقاضای قوی برای این فلز از سوی انرژی‌های تجدیدپذیر، ذخیره‌سازی انرژی و صنایع مرتبط با الکترونیک جبران خواهد شد.

هزینه صفر برای ذوب و پالایش مس

صعود بهای مس در بازارهای جهانی، افزایش تقاضا برای مس تصفیه شده، عدم رشد تولید معدنی مطابق با تقاضا و همزمان افزایش ظرفیت تولید مس تصفیه‌شده از سوی چین باعث شده تا واحدهای ذوب و فرآوری مس برای کسب سهم از مس معدنی، قیمت پیشنهادی کنسانتره را معادل نرخ مس تصفیه شده بالا ببرند به نحوی که سود آنها از محصولات جانبی موجود در کنسانتره تامین شود. البته جهش بهای سایر کامودیتی‌ها نیز به این استراتژی کمک کرده است.

واحدهای ذوب برای تبدیل یک تن کنسانتره به مس تصفیه شده، در سال ۲۰۲۳ هزینه‌ای برابر ۸۸دلار، در سال ۲۰۲۴ هزینه ۸۰دلاری، در سال ۲۰۲۵ هزینه ۲۱دلاری و در سال جاری میلادی هزینه‌ای تقریبا معادل صفر دلار اخذ می‌کنند. این وضعیت عجیب که درواقع به مفهوم پرداخت هزینه به معدنکاران برای حق فرآوری کنسانتره مس است، ناشی از آن است که چین ظرفیت ذوب را بسیار سریع‌تر از دنیا گسترش داده، در عین حال تولید معدنی این فلز نیز محدود شده و مجموع این موارد به رقابت برای کسب سهم از عرضه کنسانتره جهانی انجامیده است. در چنین شرایطی واحدهای ذوب و فرآوری مس برای بقای مالی وابسته به فرآوری محصولات جانبی همراه با مس می‌شوند. این محصولات جانبی شامل طلا، نقره و گوگردی است که تبدیل به اسید سولفوریک می‌شود. این امر پیامدهای عمیقی هم برای بازار کنسانتره مس و هم برای چشم‌انداز تولید جهانی دارد.

البته جهش قیمت طلا و نقره و حتی رشد بهای اسید سولفوریک به دلیل اعمال محدودیت تجاری در تنگه هرمز باعث شد تا واحدهای فرآوری بتوانند، تبدیل کنسانتره به فلز تصفیه شده را بدون دریافت هزینه اجرایی کنند.

تحلیلگران شرکت مشاوره CRU تخمین می‌زنند که هزینه‌های فرآوری ۳۹ درصد از کل درآمد کارخانه‌های ذوب در سال ۲۰۱۸ را تشکیل داده است. اما سال گذشته، بزرگترین منابع درآمد، این واحدها، فرآوری و فروش محصولات جانبی موجود در کنسانتره بوده است،

چین در سال ۲۰۲۵ برابر ۱۴میلیون و ۷۲۰هزار تن مس تصفیه شده تولید کرد که این رقم ۸درصد بالاتر از میزان تولید نسبت به سال قبل بود. این درحالی بود که طبق گزارش گروه مطالعات بین‌المللی مس، تولید جهانی مس معدنی در این سال تنها ۱ درصد افزایش یافت، این قیاس نشان از افزایش سهم چین از خرید مس معدنی دنیا دارد.

در نوامبر سال ۲۰۲۵ واحدهای ذوب چینی موافقت کردند که برای سال ۲۰۲۶ حدود ۱۰ درصد از تولید فلز مس خود بکاهند تا از سقوط هزینه فرآوری بکاهند. اما طبق گزارش دفتر ملی آمار، تولید واقعی بین ژانویه و آوریل ۲۰۲۶، حدود ۷,۴ درصد دیگر نسبت به سال گذشته افزایش یافت و درواقع واحدهای ذوب مس در چین به وعده خود عمل نکرده و این موضوع باعث شد تا شرایط برای واحدهای ذوب مس در دنیا دشوار شود.

عقبگرد لیتیوم پس از اوج‌گیری؛ باتری‌های ذخیره‌ساز امید تازه بازار

لیتیوم در پیچ اصلاح

پیش‌بینی رشد ۴۰درصدی تقاضا برای لیتیوم از سوی فست‌مارکتس

توقف تولید معدنی لیتیوم از سوی بزرگترین معدن چین زمینه‌ساز صعود بهای لیتیوم کربنات از ابتدای ۲۰۲۶ شد، اگرچه ظرف ماه ژوئن انتشار اخباری تایید نشده از احتمال بازگشایی معدن چینی در میان‌مدت باعث شد تا لیتیوم از اوج قیمت ۳ سال اخیر خود بازگردد، اما همچنان این محصول با قیمتی ۱۴۹ درصد بالاتر از سال گذشته همین زمان دادوستد می‌شود. در شرایط کنونی تحلیلگران معتقدند که روزهای افول لیتیوم به پایان رسیده و اگرچه تقاضای لیتیوم مصرفی در خودروهای برقی با ثبات نیست، اما این بازار با امیدواری نسبت به بهبود تقاضا با تکیه بر گسترش سیستم‌های ذخیره باتری ثابت امیدوارند و معتقدند این تغییر می‌تواند چشم‌انداز لیتیوم در بازار را بهبود دهد. موسسه فست‌مارکتس پیش‌بینی می‌کند که تقاضا برای لیتیوم از محل باتری‌های ذخیره ثابت رشدی ۴۰ درصدی را به ثبت برساند.

علیرضا حشمت‌زاد
نویسنده پیام‌آوران معدن و فولاد

کاهش عرضه معدنی لیتیوم و پیش‌بینی رشد تقاضا برای این محصول در میان و بلندمدت باعث شد تا این محصول از ابتدای سال ۲۰۲۶میلادی وارد مسیر رشد قیمت شود و از سقف ۱۰۰هزار یوآن به ازای هر تن عبور کند، به‌نحوی که در نیمه ماه مه ۲۰۲۶ (دهه سوم اردیبهشت ۱۴۰۵) بهای هر تن لیتیوم کربنات چین به ۲۰۰هزار یوآن به ازای هر تن نیز رسید که این رقم بیشترین نرخ فروش این محصول پس از سپتامبر ۲۰۲۳ بود.

سال گذشته معدن لیتیوم جیانشیاو در چین که بهره‌برداری از آن در اختیار شرکت Contemporary Amperex Technology است و از این شرکت با عنوان غول باتری‌سازی در چین یاد می‌شود، اعلام کرد که مجوز استخراج لیتیوم جیانشیاو تعلیق شده و بنابراین عملیات استخراج از آن متوقف شده است. انتشار این خبر با ایجاد موجی از خریدهای سوداگرانه را در بورس آتی گوانگژو برانگیخت و عامل صعود قیمتی در بازار لیتیوم شد.

با این وجود به تازگی دولت چین در اطلاعیه‌ای از ارزیابی اولیه زمین معدن جیانشیاو خبر داده، اگرچه این اطلاعیه فاقد هرگونه خبری مبنی بر بازگشایی مجدد این معدن است، اما برخی فعالان بازار معتقدند که این خبر می‌تواند نشان از راه‌اندازی مجدد این معدن در کوتاه مدت داشته باشد، ازسرگیری استخراج در این معدن می‌تواند تاثیر کاهنده موثری بر قیمت‌ها برجای بگذارد؛ هر چند همچنان انتظار می‌رود که تعادل میان عرضه و تقاضای لیتیوم نسبتا محدود باقی بماند، چرا که احتمالا در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۶ با به بهره‌برداری رسیدن واحدی جدید بر ظرفیت تولید باتری در چین افزوده شود.

طبق گزارش شرکت مشاوره‌ای بنچمارک مینرال اینتلیجنس، جیانشیاو ظرفیت اسمی سالانه ۱۵۰ هزار تن معادل کربنات لیتیوم دارد که آن را به یکی از بزرگترین دارایی‌های لیتیوم منفرد در جهان تبدیل کرده است.

انتظار می‌رود معدن جیانشیاو در ماه‌های آینده به فعالیت بازگردد. چین از منابع عظیم لیتیوم زیرزمینی برخوردار نیست و این معدن برای تاب‌آوری عرضه داخلی بسیار مهم است اما در سال‌های اخیر با چالش‌هایی در عرضه مواجه شده و در ماه‌های اخیر نیز تعطیل شده و این موضوع به سرعت بر بازار جهانی لیتیوم اثر منفی برجای گذاشته است.

قیمت هر تن لیتیوم‌کربنات در روزهای پایانی ژوئن۲۰۲۶ به ۱۵۲هزار یوآن به ازای هر تن رسید؛ این رقم نسبت به بهای فروش این محصول در زمان مشابه سال قبل رشدی ۱۴۹درصدی و نسبت به ابتدای سال ۲۰۲۶ افزایشی ۲۹ درصدی داشته، اما در بازه هفتگی ۲,۹درصد و در بازه ماهانه ۱۳,۸ درصد از قیمت این محصول کاسته شده است.

تقاضا برای لیتیوم فراتر از خودروهای برقی

مصرف اصلی لیتیوم مربوط به باتری خودروهای برقی می‌شود، زمانی این فلز عمدتا به‌عنوان روان‌کننده صنعتی مورد مصرف قرار می‌گرفت، تغییر کاربرد لیتیوم از روان‌کننده به تامین انرژی برای وسایل نقلیه الکتریکی، به جهش قیمتی در بازار این محصول انجامید. طی سال‌های گذشته لیتیوم سابقه فراز و فرودهای قیمتی متعددی را داشته، اگرچه گزارش‌ها از کاهش فروش خودروهای برقی در ۳ماهه ابتدایی ۲۰۲۶ خبر داده و این موضوع تاثیر منفی بر بازار لیتیوم برجای می‌گذارد، اما تولیدکنندگان این فلز به گسترش تقاضا برای این فلز فراتر از خودروهای برقی و در سیستم‌های ذخیره باتری ثابت امیدوارند و معتقدند این تغییر می‌تواند چشم‌انداز لیتیوم در بازار را بهبود دهد.

تولیدکنندگان صنعتی لیتیوم در هفته پایانی ژوئن در کنفرانس جهانی لیتیوم، باتری و مواد حیاتی فستمارکتس در لاس وگاس ایالات متحده آمریکا دور یکدیگر جمع شده و از آینده این صنعت گفت‌وگو کردند.

راجو داسوانی، مدیرعامل شرکت مشاوره‌ای فستمارکتس گفت: دوره اصلاح بیش از حد در بازار لیتیوم به پایان رسیده است. ذخیره‌سازی انرژی به محرک اصلی رشد در این بازار تبدیل شده است. وی ادامه داد که فستمارکتس تخمین می‌زند که تقاضای لیتیوم برای سیستم‌های ذخیره‌سازی باتری سالانه ۴۰ درصد افزایش یابد.

داسوانی در کنفرانس جهانی لیتیوم، باتری و مواد حیاتی فستمارکتس در لاس وگاس گفت: این یک تغییر اساسی است و اگر آن را با تصویر تقاضای بسیار بی‌ثبات‌تر خودروهای برقی مقایسه کنید، متوجه خواهید شد که تقاضای ذخیره‌سازی انرژی ثابت، تقاضای با ثباتی را برای این محصول رقم بزند.

حال و هوای حاکم بر کنفرانس ۲۰۲۶، تغییر قابل توجهی نسبت به فضای کنفرانس در ۲۰۲۵داشت، از آن زمان تاکنون قیمت لیتیوم بیش از سه برابر شده است. جروم پِکرس، رئیس واحد تجاری آلومینیوم و لیتیوم ریو تینتو، گفت: تقاضای لیتیوم در دو سال آینده بین خودروهای برقی و ذخیره‌سازی انرژی بسیار متعادل‌تر خواهد بود. جروم پِکرس، رئیس واحد تجاری آلومینیوم و لیتیوم ریو تینتو از هدف‌گذاری این شرکت برای افزایش ظرفیت تولید لیتیوم تا سال ۲۰۲۸خبر داد.

آلبِمارل، بزرگترین تولیدکننده لیتیوم جهان، خاطرنشان کرد که برخلاف تقاضای نامتوازن خودروهای برقی، شاهد رشد مداوم تقاضا برای ذخیره‌سازی باتری است.

اریک نوریس، مدیر ارشد بازرگانی این شرکت، در حاشیه کنفرانس به رویترز گفت: ذخیره‌سازی شبکه برق در سراسر جهان بسیار یکنواخت‌تر توزیع شده است. این یک محرک تقاضای جالب است.

دیل هندرسون، مدیرعامل PLS.AX، بزرگترین تولیدکننده مستقل لیتیوم استرالیا، گفت: دولت‌ها حاضرند برای امنیت عرضه چه چیزی بپردازند؟ برای امنیت عرضه باید هزینه پرداخت شود و هنوز پرداخت نشده است.

آدری رابرتسون، معاون وزیر انرژی ایالات متحده، این صنعت را تشویق کرد تا بر نوآوری‌های تکنولوژیکی تمرکز کنند که می‌توانند نحوه عملکرد بازار لیتیوم و سایر مواد معدنی حیاتی را تغییر دهد.

رشد خرید چین و نگرانی‌های انرژی در شرق آسیا بازار زغال حرارتی را داغ کرد

زغال‌سنگ برنده بحران انرژی

واردات زغال حرارتی در شرق آسیا در ماه ژوئن رکورد می‌زند، گرانی گاز طبیعی درپی جنگ آمریکا و ایران و تاثیر آن بر صادرات ۲۰ درصد گازطبیعی دنیا و همچنین رشد تقاضای چین به دلیل افزایش ۳,٤درصدی تولید برق حرارتی در شش ماه ابتدای سال درحالی که از میزان تولید زغال داخلی این کشور در این زمان کاسته شد، در جهش تقاضا برای واردات زغال به شرق آسیا افزود. ژاپن و کره‌جنوبی نیز دو کشور دیگری هستند، که در این دوره به دلیل گرانی گاز طبیعی و صرفه اقتصادی به مصرف بیشتر زغال حرارتی روی آورده‌اند.

زهرا مومنی
پیام‌آوران معدن و فولاد

زغال‌سنگ حرارتی در هفته پایانی ژوئن در سقف قیمت ۳سال اخیر خود یعنی ۱۴۳دلار و ۲۰سنت معامله شد، اگرچه نوسان قیمتی این محصول در بازه هفتگی منفی ۵۶درصد بود، اما در بازه ماهانه این محصول در فروش آتی رشدی ۷,۹ درصدی و از ابتدای سال ۲۰۲۶ افزایشی ۳۳,۲درصدی را به ثبت رساند. همچنین این محصول در معاملات آتی کامکس آمریکا نسبت به هفته پایانی ژوئن رشدی ۳۵درصدی داشت.

در شرایط کنونی زغال حرارتی بالاتر از متوسط قیمت در بازه بلندمدت ۱۰ساله معامله می‌شود، اما رکورد قیمتی ۱۰سال اخیر این محصول در سال ۲۰۲۲ و درپی بروز بحران انرژی در کشورهای اروپایی پس از آغاز جنگ روسیه و اوکراین و در محدوده قیمتی ۴۴۰دلار به ازای هر تن رقم خورد. اگرچه جنگ روسیه و اوکراین ادامه‌دار شده اما تطبیق بازار با شرایط موجود باعث شد تا از در ماه‌های ابتدایی ۲۰۲۳ تب‌وتاب قیمتی در بازار زغال حرارتی فروکش کرده و مجدد این محصول وارد دوره‌های عقبگرد قیمتی شود. زغال حرارتی در برخی روزهای سال ۲۰۲۵ با نرخی کمتر از ۱۰۰ دلار به ازای هر تن نیز دادوستد شد، هرچند در عمده روزهای این سال در کف کانال ۱۰۰دلاری معامله شد.

بروز جنگ میان ایالات متحده آمریکا و ایران در ماه‌های ابتدایی ۲۰۲۶ و بسته شدن تنگه هرمز با محدودیت در ارسال کالا به‌خصوص نفت از منطقه در اوج‌گیری قیمتی زغال حرارتی در نیمه ابتدایی ۲۰۲۶ دخیل بود. هرچند توافق اخیر آمریکا و ایران در پایان دادن به جنگ و بازگشایی تنگه هرمز که شامل معافیت تحریمی فروش نفت ایران نیز بود، باعث شد تا این محصول از سقف قیمت ۱۵۰دلاری ثبت شده در سال جاری میلادی عقب‌نشینی کند. اختلال طولانی مدت در عرضه انرژی از سوی کشورهای حاشیه خلیج فارس در میانه جنگ اخیر واردکنندگان انرژی در سراسر آسیا و اروپا را به دنبال منابع جایگزین سوق داده بود، به طوری‌که ژاپن و کره جنوبی به ویژه در طول این جنگ، مصرف زغال سنگ را افزایش دادند.

اگرچه توافقی ۶۰ روزه میان ایران و ایالات متحده آمریکا منعقد شده و جریان صادرات به روال قبل بازگشته، اما با توجه به تشدید کنترل بر صادرات کالاهای کلیدی توسط اندونزی باعث می‌شود که حمل‌ونقل زغال از این کشور به‌عنوان بزرگترین صادرکننده جهان به تاخیر بیفتد و این موضوع در جهش بهای این محصول دخیل باشد.

جهش واردات زغال‌سنگ حرارتی آسیا

واردات زغال‌سنگ حرارتی از طریق دریا در آسیا بار دیگر در حال افزایش است؛ چین برای جبران کاهش تولید داخلی خریدهای خود را افزایش داده، ژاپن و کره جنوبی نیز در پی پیامدهای جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران، برای تقویت امنیت انرژی خود به خرید بیشتر روی آورده‌اند. بر اساس داده‌های مؤسسه تحلیل بازار کالا Kpler، پیش‌بینی می‌شود واردات زغال‌سنگ حرارتی آسیا در ماه ژوئن به ۷۷میلیون و ۳۷۰هزار تن در ماه برسد که بالاترین میزان واردات ماهانه در سال جاری میلادی بود. در ماه مه ۲۰۲۶ آسیا معادل ۶۸میلیون تن زغال‌سنگ حرارتی وارد کرد.

عامل اصلی این رشد، افزایش واردات ازسوی ژاپن و کره جنوبی بوده است؛ دو اقتصاد توسعه‌یافته‌ای که توانایی بیشتری برای جایگزینی میان زغال‌سنگ و گاز طبیعی مایع (LNG) دارند. پس از حمله آمریکا و اسرائیل به ایران در ۲۸ فوریه بهای گاز طبیعی به‌شدت افزایش یافت. همچنین بستن تنگه هرمز صادرات ۲۰درصد گاز مایع طبیعی دنیا را دچار اختلال کرد. به این ترتیب این جنگ باعث شد تا واردات زغال حرارتی مقرون به‌صرفه‌تر نسبت به تامین گاز طبیعی باشد و این موضوع الگوی واردات کشورهای آسیایی را تغییر داد.

ژاپن، سومین واردکننده بزرگ زغال‌سنگ جهان، است، این کشور در ماه ژوئن ۷,۸میلیون تن زغال حرارتی وارد کرد که نسبت به میزان واردات در ژوئن سال گذشته رشدی ۳۳درصدی داشت. واردات زغال حرارتی کره جنوبی نیز احتمالا در ژوئن امسال به ۷,۳میلیون تن می‌رسد که بالاترین میزان از ژانویه تاکنون و ۴۱ درصد بیشتر از ژوئن سال گذشته است.

رشد تولید برق حرارتی چینی‌ها را واردکننده زغال کرد

چین، بزرگ‌ترین واردکننده زغال‌سنگ جهان، نیز خریدهای خود را افزایش داده است. بر اساس پیش‌بینی Kpler، واردات دریایی زغال‌سنگ حرارتی این کشور در ژوئن به ۲۷,۶میلیون تن خواهد رسید؛ بالاترین سطح در شش ماه گذشته و ۴۸ درصد بیشتر از میزان واردات در ژوئن سال قبل.

برخلاف ژاپن و کره جنوبی، افزایش واردات چین ارتباط مستقیمی با جنگ ایران ندارد، بلکه ناشی از شرایط بازار داخلی است؛ جایی که رشد تقاضا برای تولید برق حرارتی با کاهش تولید زغال‌سنگ داخلی همزمان شده است.

طبق آمار رسمی، تولید برق حرارتی چین (که عمدتا با زغال‌سنگ و مقدار اندکی گاز طبیعی انجام می‌شود) در ماه مه ۲/۱ درصد افزایش یافت و رشد آن در پنج ماه نخست سال به ۳/۴ درصد رسید.

در مقابل، تولید زغال‌سنگ چین در ماه مه با ۱/۷ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۳۹۷میلیون تن رسید و مجموع تولید پنج ماه نخست سال نیز با ۰/۳ درصد کاهش به یک میلیارد و ۹۸۰ میلیون تن رسید.

نبض اقتصاد انرژی در دستان چین

افزایش صادرات تجهیزات انرژی پاک چین نشان می‌دهد گذار جهانی به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر شتاب گرفته است؛ روندی که با رشد تقاضا برای برق، توسعه هوش مصنوعی و تمرکز کشورها بر امنیت انرژی، جایگاه فناوری‌های خورشیدی و سامانه‌های ذخیره‌سازی را در اقتصاد جهان بیش از پیش تقویت کرده است.

در حالی که امنیت انرژی به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های اقتصادهای جهان تبدیل شده، تازه‌ترین آمارهای تجاری نشان می‌دهد صادرات تجهیزات انرژی پاک چین با شتاب قابل توجهی در حال افزایش است. این روند نه تنها جایگاه چین را به عنوان بازیگر اصلی زنجیره تأمین فناوری‌های نوین انرژی تثبیت کرده، بلکه بیانگر سرعت گرفتن گذار جهانی به سمت منابع انرژی کم‌کربن و پایدار است.

بر اساس داده‌های منتشر شده از سوی گمرک چین و گزارش‌های بین‌المللی، صادرات سلول‌های فتوولتائیک، باتری‌های لیتیوم‌یونی و تجهیزات ذخیره‌سازی انرژی این کشور به بازارهای مختلف جهان از جمله آمریکا رشد قابل توجهی را تجربه کرده است؛ تحلیلگران معتقدند این افزایش تنها به دلیل رقابت‌پذیری قیمتی محصولات چینی نیست، بلکه ریشه در تغییر رویکرد دولت‌ها نسبت به امنیت انرژی و کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی دارد.

چین طی بیش از یک دهه گذشته سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در توسعه صنایع خورشیدی، بادی، باتری و خودروهای برقی انجام داده است. نتیجه این سیاست‌ها، شکل‌گیری بزرگ‌ترین زنجیره تأمین انرژی پاک جهان در این کشور بوده است؛ به گونه‌ای که امروز بخش عمده تولید پنل‌های خورشیدی، باتری‌های ذخیره‌سازی و بسیاری از مواد اولیه مورد نیاز صنایع نوین انرژی در چین متمرکز شده است. گزارش‌های بین‌المللی نشان می‌دهد چین در بسیاری از حلقه‌های زنجیره ارزش انرژی خورشیدی بیش از ۸۰ درصد ظرفیت جهانی تولید را در اختیار دارد.

در همین حال، رشد سریع فناوری‌های دیجیتال و توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی در جهان نیز به افزایش تقاضا برای برق و سامانه‌های ذخیره‌سازی انرژی منجر شده است. مراکز داده، پردازش ابری و کاربردهای هوش مصنوعی به ظرفیت‌های جدید تولید و ذخیره انرژی نیاز دارند و همین مسئله بازار تجهیزات انرژی پاک را بیش از گذشته رونق بخشیده است. بسیاری از شرکت‌های بزرگ فناوری جهان سرمایه‌گذاری‌های جدیدی را در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر و سامانه‌های ذخیره‌سازی آغاز کرده‌اند تا پاسخگوی نیاز روزافزون مراکز داده باشند.

شتاب سرمایه‌گذاری در انرژی‌های نو

کارشناسان حوزه انرژی معتقدند یکی از مهم‌ترین تحولات سال‌های اخیر، تغییر نگاه دولت‌ها به مفهوم امنیت انرژی است. در گذشته امنیت انرژی عمدتاً با دسترسی به نفت، گاز و سایر سوخت‌های فسیلی تعریف می‌شد، اما امروز توسعه ظرفیت‌های خورشیدی، بادی و ذخیره‌سازی برق نیز به بخشی از راهبردهای ملی کشورها تبدیل شده است. به همین دلیل، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پاک با سرعت بیشتری ادامه دارد و بازار جهانی این تجهیزات در حال گسترش است.

از سوی دیگر، گزارش‌های مؤسسات بین‌المللی نشان می‌دهد صادرات فناوری‌های پاک چین در سال‌های اخیر به رکوردهای جدیدی دست یافته است. باتری‌ها، خودروهای برقی، تجهیزات خورشیدی و سایر فناوری‌های مرتبط با انرژی‌های تجدیدپذیر سهم فزاینده‌ای در تجارت خارجی این کشور پیدا کرده‌اند و به یکی از موتورهای رشد اقتصادی چین تبدیل شده‌اند.

این روند برای کشورهای در حال توسعه نیز اهمیت ویژه‌ای دارد. کاهش قیمت پنل‌های خورشیدی، باتری‌ها و تجهیزات ذخیره‌سازی امکان اجرای پروژه‌های تجدیدپذیر را در بسیاری از کشورها تسهیل کرده است. در نتیجه، توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و بادی در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین با سرعت بیشتری دنبال می‌شود و دسترسی به فناوری‌های ارزان‌تر می‌تواند روند گذار انرژی را تسریع کند.

برای ایران نیز این تحولات از منظر توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر حائز اهمیت است. کشور با برخورداری از ظرفیت‌های گسترده خورشیدی و بادی، می‌تواند از روند جهانی کاهش هزینه فناوری‌های پاک بهره‌مند شود و سهم انرژی‌های تجدیدپذیر را در سبد برق کشور افزایش دهد. توسعه این بخش علاوه بر کمک به تأمین پایدار انرژی، زمینه‌ساز کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی و ارتقای بهره‌وری در صنعت برق خواهد بود.

در مجموع، افزایش صادرات تجهیزات انرژی پاک چین را می‌توان بخشی از یک روند بزرگ‌تر جهانی دانست؛ روندی که در آن انرژی‌های تجدیدپذیر، سامانه‌های ذخیره‌سازی و فناوری‌های نوین برق‌رسانی به تدریج جایگاه پررنگ‌تری در اقتصاد جهان پیدا می‌کنند. شتاب گرفتن این تحولات نشان می‌دهد آینده بازار انرژی بیش از هر زمان دیگری با فناوری‌های پاک، نوآوری صنعتی و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های پایدار گره خورده است؛ مسیری که می‌تواند به تقویت امنیت انرژی و توسعه اقتصادی کشورها در دهه‌های پیش رو کمک کند.

KSC

شرکت فولاد خوزستان
در بالاترین سطح تعالی کشور

- ارتقاء بهره‌وری و تمرکز بر منابع و قابلیت ها
- افزایش تولید و ارتقاء کیفیت
- تامین نیازها و انتظارات مشتریان داخلی
- توسعه بازارهای صادراتی
- حفاظت از محیط زیست و تحول در ایمنی و بهداشت حرفه ای
- استفاده از فناوری های نوین جهت پایداری و ارتقاء رقابت پذیری محصولات

محصولات:
اسلب، بلوم، بیلت

- برنده تندیس زرین جایزه ملی تعالی سازمانی
- موفق ترین شرکت در بومی سازی فناوری صنعت فولاد کشور
- دریافت کننده تندیس طلایی رعایت حقوق مصرف کنندگان در ۵ سال متوالی
- دارنده تندیس زرین شرکت صنعتی برتر درحوزه مسئولیت پذیری اجتماعی و خدمات رسانی به مردم
- دارنده جایزه بین المللی تولید برترین محصول منطبق با شاخص های بازار جهانی

- صادر کننده نمونه کشور در سال ۱۳۹۸

نشانی :اهواز .کیلومتر۱۰جاده بندرامام خمینی / کدپستی : ۶۱۷۸۸-۱۳۱۱۱
تلفن گویا : ۰۶۱-۳۲۱۳۸۰۸۰ دورنگار: ۰۶۱-۳۲۹۰۸۰۸۰-۲
تلفکس روابط عمومی : ۰۶۱-۳۲۹۰۸۳۱۰
www.ksc.ir / email:info@ksc.ir

ما را همچنان، اینگونه میشناسند

قدیمی ترین مجموعه فولادی و اولین تولید کننده شمش فولادی به روش قوس الکتریکی در جنوب شرق

آدرس کارخانه: کرمان- بردسیر
کیلومتر۴ جاده نگاربه بافت
۰۳۴ - ۳۶۶۰

فولاد شیز بردسیر
Bardsir Mashiz Steel co
روابط عمومی

AI-generated content